

BEOORDELINGSRAPPORT

Uitgebreide opleidingsbeoordeling
hbo-masteropleiding
Interieurarchitectuur
voltijd

Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Uitgebreide opleidingsbeoordeling
hbo-masteropleiding
Interieurarchitectuur
voltijd

Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

CROHO nr. 49238

Hobéon Certificering

Datum

30 april 2015

Auditpanel

Dhr. Drs. W.G. van Raaijen

Mw. Ir. A.J. Dirks

Mw. L.A.A.M. Scholiers

Dhr. Dr. Ir. R. van der Lugt

Mw. I. Friederichs

Secretaris

Mw. H. Bleijs BSc

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	43
6.	AANBEVELINGEN	45
BIJLAGE I	Scoretabel	47
BIJLAGE II	Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	49
BIJLAGE III	Schematisch overzicht opleidingsprogramma	51
BIJLAGE IV	Programma, werkwijze en beslisregels	53
BIJLAGE V	Lijst geraadpleegde documenten	57
BIJLAGE VI	Overzicht auditpanel	59

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	nvt
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Interieurarchitectuur
registratienummer croho	49238
domein/sector croho	Kunst
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Master
graad en titel	Master of Interior Architecture
aantal studiepunten	120
afstudeerrichtingen	nvt
onderwijsvorm(en)	Competentiegericht project onderwijs + werkplekleren
locatie	Utrecht
variant	Voltijd
relevante lectoraten	i.o.
datum audit / opleidingsbeoordeling	6 juni en 12 december 2014
contactpersoon	jacob.oostwoudwijdenes@hku.nl

Basisgegevens **hbo-masteropleiding Master of Interior Architecture** voltijd.¹

bron: Kritische Reflectie november 2014

peildatum: oktober 2014

instroom (aantal)	2010	2011	2012	2013	2014
voltijd	11	12	11	15	11
Uitval uit het eerste jaar (percentage)	2010	2011	2012	2013	2014
	0	17	18	13	
Uitval uit de master (percentage)	2010	2011	2012		
	18	25	18		
rendement (percentage) ²	2010	2011	2012		
voltijd	82	75	64 (73 ³)		
docenten (aantal + fte)	aantal			Fte	
▪ voltijd	14			1,2	
opleidingsniveau docenten (percentage) ⁴	Bachelor	Master	PhD.		
▪ voltijd	43	50	7		
docent-student ratio ⁵	1:20				
contacturen (aantal) ⁶	1 ^e jaar	2 ^e jaar			
▪ voltijd	15	12			

¹ Bron: Basisgegevens opleidingsbeoordeling 'Indicatoren en definities', Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie, 11 september 2012

² Het aandeel van het totaal masterstudenten dat het masterdiploma haalt in de nominale studieduur+ één jaar, zo mogelijk van de laatste drie cohorten

³ Tot nu toe zijn er 7 gediplomeerden (=64%) de verwachting is dat het er na drie jaar 8 zijn (=73%).

⁴ Het aandeel docenten (onderwijzend personeel) met een hbo, master en PhD in het totaal aantal docenten (onderwijzend personeel).

⁵ De verhouding tussen het totaal aantal ingeschreven studenten en het totaal aantal fte's aan onderwijzend personeel van de opleiding in het meest recente studiejaar.

⁶ Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleiding.

2. SAMENVATTING

De in 2010 gestarte, tweejarige voltijd hbo-masteropleiding Interieurarchitectuur (verder: MIA) van de Hogeschool voor de Kunsten (verder HKU) leidt studenten op tot 'ontwerpers van interieurs die aan esthetische, functionele en technische eisen voldoen'. De opleiding sluit aan op de bacheloropleiding Spatial Design van de HKU, maar ook studenten met andere vooropleidingen, zoals bouwkunde, kunnen instromen. Afgestudeerden kunnen zich, nadat zij een zogenaamde 'beroepservaringsperiode' hebben doorlopen, inschrijven in het Architectenregister als *Interieurarchitect*.

Beoogde eindkwalificaties

De MIA is een in het kunstonderwijs gepositioneerde professionele masteropleiding, die ontwerpprofessionals opleidt voor het vakgebied interieurarchitectuur. De MIA doet dit vanuit een uitgesproken eigen visie en ambitie en streeft ernaar ontwerpers af te leveren met gevoel voor maatschappelijke relevantie die kunnen bijdragen aan een doordachte en aansprekende leefomgeving, met goed ontwikkelde onderzoekscapaciteiten en het vermogen om regie te kunnen voeren in complexe projecten. De MIA focust op de publieke ruimte en op maatschappelijke relevante vraagstukken. Hierbinnen profileert de opleiding zich met 'human centered' ontwerpen, gekoppeld aan actuele thema's, zorg, herbestemming en retail. Kortom, de visie en ambitie die aan de beoogde eindkwalificaties ten grondslag liggen weerspiegelen zonder meer het masterniveau.

Aan het HKU MIA competentieprofiel ligt een landelijk competentieprofiel ten grondslag, ontwikkeld in 'Het Platform Interieurarchitectuur'. De MIA heeft eigen formuleringen opgesteld die in haar optiek de handelingswijze van de huidige interieurarchitecten kenmerken. Dit leidde tot vier hoofdcompetenties 'Onderzoeken en onderbouwen', 'Ontwerpen en uitvoeren', 'Communiceren en presenteren' en 'Innoveren en ondernemen', elk uitgewerkt in deelcompetenties. Het is voor het panel helder dat de beoogde eindkwalificaties van de MIA passen binnen het raamwerk dat bestaat voor het masterniveau, al vindt het panel wel dat het aspect innovatie explicieter gemaakt kan worden en dat de internationale component nog minimaal is. Gezien de ontwikkelfase van de opleiding vindt het panel het plausibel dat dit laatste nog niet het geval is, maar het panel vraagt wel om dit nu te gaan expliciteren in de eindkwalificaties. 'Onderzoek' heeft als belangrijk onderdeel van de MIA-visie een solide plaats in de eindkwalificaties: zowel in de hoofdcompetenties 'Onderzoeken en onderbouwen' als geïntegreerd in de competentie 'Ontwerpen en uitvoeren'.

Concluderend stelt het panel dat de MIA-eindkwalificaties qua reikwijdte en complexiteit het masterniveau weerspiegelen. Er is een stevige eigen, onderscheidende visie die bovendien door het werkveld erkend en gewaardeerd wordt. Het auditpanel is van oordeel dat de opleiding daarom voor deze standaard een 'goed' verdient. Wel zou internationale oriëntatie nog concreter in de eindkwalificaties moeten worden verankerd.

Programma

Het panel beschouwt het programma als een herkenbare uitwerking van de eindkwalificaties. Het auditpanel is zeer te spreken over hoe de opleiding door middel van voortdurende, intensieve interactie tussen opleiding en werkveld de ontwikkeling van beroepsvaardigheden borgt (en realiseert). Die beroepsgerichtheid is sterk en is niet alleen gericht op het 'beroepsklaar' maken van de student, maar ook op het bijdragen aan de groei van de nog jonge beroepsgroep zelf. Het panel waardeert dat zeer.

Over de samenhang van het programma is het panel positief. Er is een duidelijke opbouw in complexiteit in het programma waarbinnen de student zich op eigen wijze ontwikkelt richting het masterniveau.

Er is coherentie tussen de verschillende onderdelen van het programma, die herkend wordt door studenten, dat vindt het panel sterk. De samenhang ter bevordering van onderzoekend ontwerpen en gerichtere internationalisering zijn volgens het panel ontwikkelpunten, zeker omdat het een masteropleiding betreft.

Naar het oordeel van het panel is de vormgeving van het programma gebaseerd op een effectieve didactische aanpak die goed past bij de beroepsopleiding op masterniveau die de MIA is. Het beroepsaspect ziet het panel duidelijk terug in de aspecten 'onderwijs analoog aan de ontwerppraktijk' en 'learning by doing and reflection' en in de vormgeving van de opleiding via het werkplekleren. Het uitgangspunt 'reflexief leren' en de toenemende zelfwerkzaamheid en zelfsturing zijn duidelijke 'master'-aspecten. De diverse werkvormen die de MIA inzet, sluiten volgens het panel goed aan bij die didactische uitgangspunten.

De MIA heeft een recent aangescherpte zorgvuldige selectieprocedure voor nieuwe studenten waarbij kennis en motivatie beide meewegen. Voor studenten met vooraf vastgestelde deficiënties is er een premaster/schakelprogramma. MIA zorgt er voor dat belemmeringen in de studievoortgang zo veel mogelijk worden weggenomen. Ondanks dat wordt de MIA door studenten en alumni als pittig gekarakteriseerd, maar ook als 'aantrekkelijk en haalbaar'. Studenten, alumni en vertegenwoordigers van het werkveld zijn tevreden over het programma. Concluderend stelt het panel dat het programma de studenten de mogelijkheid biedt de beoogde eindkwalificaties te bereiken. Het panel beoordeelt standaard 2, 4, 5 en 6 met het oordeel 'goed' en standaard 3 met het oordeel 'voldoende'. Aan standaard 7 is voldaan.

Personeel

Het panel stelde vast dat er met de hogeschool-kaders en de uitwerking daarvan in het nieuwe School of Design beleid in principe een stevige basis ligt voor het door te ontwikkelen MIA-personeelsbeleid. De aard van de opleiding vraagt wel om een specifieke vertaling hiervan. Het panel vindt dat de MIA met haar huidige eigen beleid een deskundig team heeft gevormd, maar vindt tegelijkertijd dat in dit beleid deskundigheidsbevordering en een realistische inzet van docenten in verhouding tot hun aanstelling nog meer nadruk mogen krijgen.

Het panel trof een vakdeskundig en begeesterd docententeam, ruim gekwalificeerd om de opleiding te realiseren. De link naar de beroepspraktijk is zeer sterk en dat past bij de MIA, die direct opleidt voor de beroepspraktijk van Interieurarchitecten. Het auditpanel stelt dat de onderzoekscomponent in het team versterkt kan worden gezien de ambities van de MIA op dit gebied. Aangezien er in het vakgebied nog relatief weinig master- en phd-geschoolden zijn, rekent het panel dit de opleiding niet zwaar aan. De studenten zijn zeer te spreken over hun docenten.

De bij de MIA gerealiseerde medewerker-student ratio is meer dan voldoende om de uitvoering, actualisering en verdere ontwikkeling van het opleidingsprogramma mogelijk te maken. Ondanks de kleine aanstellingen van docenten, zijn zowel docenten als studenten tevreden over de omvang van het personeelsbestand. Het panel beoordeelt de drie standaarden 8, 9 en 10 respectievelijk met 'voldoende', 'goed' en 'goed'.

Voorzieningen

Het auditpanel constateerde op basis van een rondgang en gesprekken met betrokkenen dat de voorzieningen die de opleiding op locatie ter beschikking heeft om het programma te verzorgen uitgebreid zijn en goed functioneren. Het panel beoordeelt standaard 11 dan ook als 'Goed'.

Het panel heeft binnen het onderwerp studiebegeleiding en informatievoorzieningen positieve observaties gedaan, maar ook van studenten aandachtspunten gehoord. Het blijkt dat stroomlijning van de informatiekkanalen en digitalisering van portfolio's aandacht behoeven. Voorts deed het panel zeer positieve waarnemingen betreffende de wijze waarop studenten zich begeleid en 'gekend' voelen binnen de opleiding. Het panel beoordeelt, de gehoorde positieve en verbeterpunten afwegend, standaard 12 als 'voldoende'.

Kwaliteitszorg

Het auditpanel constateerde dat de opleiding op verschillende manieren de kwaliteit van de MIA evalueert met studenten, docenten, alumni en werkveld. In de 'pioniersjaren' was de kwaliteitszorg vooral gericht op 'branding' en op het meten of men qua programmaontwikkeling op de juiste weg was. Daartoe werd regelmatig formeel maar met name ook informeel overleg gevoerd met relevante stakeholders. In de huidige fase is kwaliteitszorg gericht op 'bestendigen' en raakt de MIA ingebed in de meer formele borgingsmechanismen en kwaliteitsstructuur van de hogeschool. Formele instrumenten zoals de NSE en de generieke School of Design-brede opleidingscommissie worden aangevuld met 'kleinere en directere instrumenten' zoals de MIA eigen alumni-enquête en een wekelijks spreekuur, waarop de opleiding veel sneller kan reageren.

De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden er aantoonbaar toe dat de opleiding daar waar noodzakelijk, verbetermaatregelen treft om haar doelen te realiseren. Het panel kreeg hier goede voorbeelden van, naar aanleiding van formele evaluaties en als snelle interventies op informele informatie. Het auditpanel ziet dat de MIA op pragmatische wijze zinvolle inhoudelijke thema's oppakt (werkplekieren en de integratie onderzoek en ontwerpen bijvoorbeeld) die direct aansluiten bij realisatie van de opleidingsdoelen. Van een aantal inhoudelijke thema's dat is opgepakt in lange duurzame verbetertrajecten, zijn al eerste verbeteringsstappen zichtbaar. De 'duurzaamheid' daarvan moet zich nog bewijzen, maar gezien de werkende systematiek spreekt het panel hierin zijn vertrouwen uit.

De MIA zit 'dicht op' haar stakeholders, zo bleek uit gesprekken met studenten, alumni en werkveld, waardoor formele en informele kwaliteitszorg elkaar aanvullen. Deze stakeholders, maar ook docenten en de examencommissie gaven in de gesprekken aan zich betrokken te voelen bij de kwaliteit van MIA.

Het panel beoordeelt de standaarden 13, 14 en 15 alle drie als 'goed'.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het panel is van oordeel, dat de MIA het masterniveau van de afgestudeerden realiseert via een bij de doelstellingen van MIA passend toets- & beoordelingssysteem, waarbinnen de MIA telkens via opdrachtgebonden en integrale toetsen meet of de student de vereiste kwalificaties (competenties) heeft verworven. Feedback speelt in dit proces een belangrijke rol. Een rol die de opleiding vaak al voldoende vervult, maar die, bijvoorbeeld bij herkansingen van de Endterm wat betreft de traceerbaarheid, nadere aandacht verdient, ook in het kader van transparantie en verantwoording van de beoordelingen. Het panel signaleert voorts dat er in het kader van borging goede activiteiten plaatsvinden, maar ook dat er ruimte is voor verdere ontwikkeling van het toetssysteem, bijvoorbeeld bij Work & World en in het afstudeersemester. Daarom kwalificeert het panel het systeem van toetsen en beoordelen als voldoende.

De beoogde eindkwalificaties worden op een aanvaardbare wijze gerealiseerd, concludeerde het panel na bestudering van 15 eindwerken. Het auditpanel beveelt de MIA wel aan om de 'rijkdom' die niet direct in de Endterm-presentaties zichtbaar is, maar daar 'onder' ligt in de vorm van onderzoek en onderzoekstools veel beter zichtbaar te maken door deze met elkaar te verbinden. Het masterniveau wordt daarmee, ook voor derden, beter herkenbaar.

Het panel beoordeelt beide onderdelen van standaard 16 (het toetssysteem en gerealiseerde eindkwalificaties) als voldoende. Het eindoordeel over standaard 16 is dan ook 'voldoende'.

Algemene conclusie:

Het panel concludeert dat de MIA betekenisvolle doelstellingen heeft en een mooie eigen profilering. De nog zeer jonge opleiding kent een actueel, samenhangend en uitdagend programma dat wordt uitgevoerd door gedreven beroepsdeskundige docenten. Het werkveld waardeert de van de MIA afkomstige professional. Op basis hiervan spreekt het panel het vertrouwen uit dat de bovengenoemde, nog aandacht behoevende aspecten (o.a. internationalisering en de verdere integratie van onderzoek en ontwerp, alsmede de borging van resultaten) doorontwikkeld zullen worden. Het panel is positief over de kwaliteit van de MIA en adviseert de NVAO derhalve de opleiding te accrediteren voor een periode van zes jaar.

Den Haag, 8 mei 2015

W.G. Van Raaijen,
voorzitter

H. Bleijs,
secretaris

3. INLEIDING

De in 2010 gestarte hbo-masteropleiding Interieurarchitectuur (in dit rapport ook aangeduid als Master of Interior Architecture, ofwel MIA) van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU) leidt studenten op tot 'ontwerpers van interieurs die aan esthetische, functionele en technische eisen voldoen'. De afgestudeerde kan zich, na het aantonen van voldoende praktijkervaring, inschrijven in het beroepsregister als Interieurarchitect en mag de gelijknamig titel voeren⁷.

Startpunt voor de hbo-masteropleidingen was een wijziging van de Wet op de Architectentitel, de zogenaamde WAT, en de Nadere Regeling van die wet (NR), waarin de opleidingseisen zijn gespecificeerd. Voor architecten, landschapsarchitecten en stedenbouwkundigen gold al langer dat ze een mastergraad nodig hadden om toegang te krijgen tot het Architectenregister, vanaf 2015 is dat ook het geval voor interieurarchitecten. Waar voorheen een bachelordiploma voldoende was voor inschrijving, geldt vanaf 1 januari 2015: een bachelor- en masterdiploma en de aanvullende eis een tweejarig beroepservaringsprogramma te hebben doorlopen.

Het in Nederland opstarten van een bekostigde hbo master- opleiding interieurarchitectuur beoogde niet alleen een kwaliteitsslag te maken om aan de formele eisen van de wet te voldoen, maar werd vooral gezien als een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van de interieurarchitectuur.

In Nederland bieden zes hbo-instellingen deze master aan en geven de graad 'Master of Interior Architecture' af. Deze hbo-masteropleidingen Interieurarchitectuur ontstonden nadat landelijk een masterdegree voorwaardelijk werd gesteld voor inschrijving in het Architectenregister. Bij de MIA van de HKU werd in 2009 door de NVAO de Toets Nieuwe Opleiding uitgevoerd.

Het voltijdprogramma beslaat twee jaar en 120 ec's, waarvan 32 ec's gekoppeld is aan praktijkervaring. Aan de relatief kleine opleiding studeren circa 25 studenten. De instroom is landelijk vastgesteld op maximaal 18 studenten per opleiding per jaar.

Plaats in de hogeschool

De HKU bestaat uit acht 'schools' in verschillende kunst domeinen. De MIA valt samen met de bachelor Spatial Design, Product Design en Fashion Design binnen de 'School of Design'. Afgestudeerden van de Bachelor Spatial Design kunnen, na het met positief resultaat doorlopen van een toelatingsassessment, doorstromen naar de MIA.

Ontwikkeling sinds Toets Nieuwe Opleiding (2009)

Bij de TNO in 2009 werden door het toenmalig panel enkele aandachtspunten benoemd, de belangrijkste volgen hieronder.

- Er was kritiek op het beoogde model voor werkplekieren. Het panel stelde de vraag hoe de MIA kon garanderen dat er in crisistijd voldoende werkplekken voor studenten zouden zijn. Die garantie kan MIA in principe niet geven, maar in de praktijk heeft zich dat als volgt ontwikkeld: het werkplekieren wordt nu vaker vormgegeven in stage-verband en tevens benutten studenten regelmatig eigen praktijk voor het werkplekieren. De MIA signaleert dat studenten meer 'job-hoppen' in het werkplekieren, waarbij zij specifiek zoeken naar tijdelijke werkomgevingen waar zij het meeste kunnen opsteken, afhankelijk van de specifieke behoeften aan competentie-ontwikkeling van de student op dat moment. Sommige studenten werken als zzp'er in projectverband. De MIA ervaart in feite het gebrek aan 'echte' werkplekken niet als

⁷ Afgestudeerden konden zich tot 1 jan 2015 na afronding van deze master direct in het beroepsregister inschrijven als Interieurarchitect. Dit kan nog steeds, maar omdat de Wet op de Architectentitel (WAT) recent wijzigde, moet de afgestudeerde aanvullend twee jaar beroepservaring op doen.

een probleem. Iedere student heeft ook daadwerkelijk alle werkervaring op kunnen doen en er zijn geen studenten uitgevallen vanwege een gebrek aan praktijkervaringsplekken.

- In het verlengde van het vorige punt vroeg het panel hoe de MIA het niveau van (de werkzaamheden van de student op) de werkplek zou borgen.

De MIA richt zich in principe niet op de inhoudelijke kwaliteit van de werkplek, maar op de ontwikkeling van de student. Wel zijn er randvoorwaarden opgesteld, zoals 'Er worden architectonische ontwerpen gerealiseerd', 'Er is een uitdagende werkomgeving waar studenten kunnen leren en zich kunnen ontwikkelen' en 'Het bureau stemt in met het feit dat een van haar medewerkers/stagiaires een master studie doet.'

De controle vanuit MIA ten behoeve van het afgeven van studiepunten richt zich op de leerdoelen die de student formuleert en de reflectie hierop en op een verantwoording van de uren. De werkplek wordt wel minimaal één maal ter controle bezocht. Wanneer een student voor zichzelf werkt, wordt die controle vanuit de MIA steviger en dient de student een professional uit het werkveld als onafhankelijk mentor in te schakelen.

- Het panel constateerde een informele kwaliteitscultuur en deed de aanbeveling voldoende aandacht te schenken aan formele kwaliteitszorg.

De kwaliteitszorg van de MIA raakt steeds meer ingebed in de formele structuur van de HKU. De NSE-analyses en de kwaliteitscheck op het afstudeerniveau zijn hier voorbeelden van.

In dit rapport zijn bevindingen van het auditpanel met betrekking tot de hierboven beschreven punten verder beschreven bij onder meer de standaarden 2, 3, 4 en 13.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Positionering

De MIA is een in het kunstonderwijs gepositioneerde professionele masteropleiding, die ontwerpprofessionals opleidt voor het vakgebied interieurarchitectuur. De oorsprong van de opleiding ligt in de wens van het beroepenveld om voor inschrijving in het beroepsregister als Interieurarchitect een bachelor- én masteropleiding verplicht te stellen. Op het gebied van interieurarchitectuur was tot voor kort geen aparte masteropleiding. Er zijn in dit vakgebied derhalve nog relatief weinig master geschoolde professionals en gepromoveerden. Met het instellen van bekostigde masteropleidingen voor interieurarchitectuur werd op landelijk niveau beoogd een belangrijke bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied.

De MIA heeft een uitgesproken eigen visie en ambitie en streeft ernaar ontwerpers af te leveren met gevoel voor maatschappelijke relevantie die kunnen bijdragen aan een doordachte en aansprekende leefomgeving, met goed ontwikkelde onderzoekscapaciteiten en het vermogen om regie te kunnen voeren in complexe projecten. De MIA kiest volgens het panel een duidelijke positie in het vakgebied. De focus ligt op de publieke ruimte en op maatschappelijke relevante vraagstukken. De MIA profileert zich hierbinnen met 'human centered' ontwerpen en koppelt dit aan actuele thema's, zoals daar momenteel zijn zorg, herbestemming en retail.

De MIA beoogt studenten te leren de context van de ontwerpogave in de volle breedte te doorgronden en vanuit een bouwkundig, historisch, sociaal-maatschappelijk, stedelijk, politiek, (omgevings)psychologisch, sociologisch perspectief het vraagstuk in kaart brengen en te bespreken. Studenten moeten leren om verschillende onderzoeksmethodieken in te zetten in een creatief ontwerpproces en om daarbij ervaringen van gebruikers van ruimten te betrekken (human/user centered design). Vervolgens vertalen ze verkregen inzichten naar een interieurarchitectonisch, ruimtelijk ontwerp: een ontwerp dat betekenis heeft gekregen vanuit de context en de persoonlijke, professionele kwaliteiten van elke individuele interieurarchitect.

Inhoud eindkwalificaties, masterniveau en hbo-oriëntatie

Aan het HKU MIA-competentieprofiel ligt een landelijk competentieprofiel ten grondslag dat is ontwikkeld in 'Het Platform Interieurarchitectuur', een tijdelijk verband van de belangrijkste landelijke en Europese stakeholders (o.a. werkveld, onderwijs) in het vakgebied. Het competentieprofiel bestaat uit acht algemeen geformuleerde competenties, zoals 'creërend vermogen' en 'omgevingsgerichtheid' (zie bijlage II). De MIA heeft op basis van haar visie op het vak eigen formuleringen opgesteld die in haar optiek de handelingswijze van de huidige interieurarchitecten kenmerken. Dit leidde tot vier hoofdcompetenties 'Onderzoeken en onderbouwen', 'Ontwerpen en uitvoeren', 'Communiceren en presenteren' en 'Innoveren en ondernemen', ieder uitgewerkt in deelcompetenties.

De opleiding heeft aangetoond dat de eigen competentieset voldoet aan de eisen die gesteld worden ten aanzien van het masterniveau, bij het opstellen van het landelijk profiel was hiervoor ook expliciet aandacht en er is een koppeling met de Dublin Descriptoren gemaakt. Dat betekent dat de opleiding op masterniveau afgestudeerden aflevert die in een beroepspraktijk van de interieurarchitect het junior-schap voorbij zijn en als 'zelfsturende' professionele ontwerpers kunnen presteren.

Wat betreft de beroepsgerichtheid van de opleiding heeft HKU MIA zich ten doel gesteld studenten op te leiden die stevig in het werkveld staan en inzicht hebben in het (eigen) ontwerpproces en dit kunnen overzien. Ze vormen volgens de MIA een nieuwe generatie interieurarchitecten, die zich tot opdrachtgevers en vakgenoten durven te verhouden. Daartoe is onder meer een sterk ondernemende en communicatieve houding nodig. In de beroepspraktijk gaat het meer en meer om nieuwe verbindingen en nieuwe toepassingen; zelfvertrouwen en bewustzijn van de eigen kwaliteiten en een eigen bijdrage vanuit het vakgebied van de interieurarchitectuur is daarbij onmisbaar. Deze doelstelling sluit nauw aan bij de profilering van HKU en de ontwikkelingen in het werkveld.

Het is voor het panel helder dat de beoogde eindkwalificaties van de MIA goed aansluiten bij de beroepspraktijk van interieurontwerpers en passen binnen het raamwerk voor het masterniveau. Sterk vindt het panel dat aspecten uit eigen visie, zoals maatschappelijke relevantie, duidelijk zichtbaar zijn in de eigen 'kleuring' van de eindkwalificaties. Wel vindt het panel dat het aspect innovatie explicieter gemaakt kan worden en dat de internationale component nogal beperkt is (zie paragraaf hieronder).

Internationalisering

Bij het opstellen van de startkwalificaties voor de opleiding door het Platform Interieurarchitectuur (PI) zijn relevante bestaande internationale kwalificaties en standards van de European Council of Interior Architects en het Akkreditierungsverbund für Studiengänge der Architektur und Planung meegenomen. Daarmee is het competentieprofiel in internationale zin verankerd. In de uitwerking van de MIA eigen eindkwalificaties is de internationale dimensie nog niet geëxpliciteerd. Gezien de ontwikkelfase van de opleiding en gelet op het feit dat MIA ontstond vanuit specifiek Nederlandse wetgeving vindt het panel het plausibel dat dit nog niet het geval is, maar dit verdient nu nadrukkelijk aandacht, met name met het oog op de verregaande internationalisering van het werkveld, wat zich uit in o.a. internationale aanbestedingen en projectpartners. Het panel vraagt dan ook om duidelijk positie te kiezen betreffende internationalisering, keuzes te maken en dit expliciet te maken in de eindkwalificaties. De opleiding heeft dit reeds op de agenda staan, in verschillende programma-onderdelen trof het panel het aspect internationalisering wel aan (zie standaard 3).

Onderzoek

Omdat onderzoek een belangrijk aspect is binnen een masteropleiding en de MIA in haar visie het belang van onderzoekend vermogen benadrukt, was dit aspect veelvuldig onderwerp van gesprek in de visitatie. HKU MIA signaleerde dat in de praktijk van interieurontwerp ontwerpen en onderzoeken nog vaak als twee losstaande zaken gezien worden. De opleiding wil haar studenten juist de integratie van onderzoek en ontwerp aanleren, en beschouwt onderzoek en ontwerp als een iteratief proces. Het panel onderstreept het belang hiervan.

Het panel stelt vast dat onderzoek een herkenbare plaats heeft in de eindkwalificaties: zowel in de hoofcompetenties 'Onderzoeken en onderbouwen' als geïntegreerd in de competentie 'Ontwerpen en uitvoeren' (zie bijlage II). Mogelijk zou de MIA, gelet op de sterke wens onderzoek en ontwerpen in toenemende mate te integreren, dit geïntegreerde aspect nog sterker kunnen aanzetten. Daarbij moet gedacht worden aan het inzichtelijk maken van onderzoeksmethode, wijze van interpretatie van data, de inzichten die het onderzoek oplevert, en de wijze waarop deze inzichten verankerd zijn in het ontwerp.

Validering door het werkveld

De MIA ontstond vanuit een vraag uit de beroepspraktijk. De validatie vanuit het werkveld vormt de basis van deze opleiding. Het panel constateert dat de MIA zorg draagt voor continuering van die validatie. Dat gebeurt via zeer nauwe contacten met het werkveld, in landelijke gremia, via het praktijknetwerk (praktisch alle docenten zijn in de beroepspraktijk werkzaam) en via formele consultatie van het werkveld via bijvoorbeeld het Platform InterieurArchitectuur, de werkveldadviescommissie van HKU Design en als aanvulling daarop het in oprichting zijnde MIA-specifieke werkveldvertegenwoordigerspanel.

Belangrijke onderwerpen in deze contacten aangaande de eindkwalificaties zijn: pluriforme instroom, de juridische status van de afgestudeerde beroepsbeoefenaars en de wijze waarop aangesloten wordt bij de eindkwalificaties van het voorbereidend bachelor-onderwijs.

Weging en Oordeel (goed)

Concluderend stelt het panel dat de MIA-eindkwalificaties een stevige beroepsgerichtheid impliceren en qua complexiteit en reikwijdte zonder meer het masterniveau weerspiegelen. Er is een eigen en onderscheidende visie die bovendien door het werkveld erkend en gewaardeerd wordt en die herkenbaar tot uitdrukking komt in de eindkwalificaties, hetgeen het panel zeer waardeert. Het panel is, het bovenstaande afwegende, van oordeel dat de opleiding voor deze standaard een 'goed' verdient.

Wel zou internationale oriëntatie een expliciete plaats moeten krijgen binnen de beoogde eindkwalificaties, maar gezien de ontwikkelfase van de opleiding tilt het panel daar in dit stadium minder zwaar aan.

De graad Master of Interior Architecture is volgens het panel passend voor de eindkwalificaties en het domein waarvoor de MIA opleidt.

Programma

Standaard 2: De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Toelichting NVAO: Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het beroepenveld en het vakgebied.

Bevindingen

Verbanden met de actuele praktijk

Het panel constateert dat de MIA een zeer nauwe relatie heeft met de praktijk, sterker nog MIA is deels de praktijk: de docenten zijn werkzaam in de beroepspraktijk, de realistische ontwerp opdrachten worden uitgevoerd voor 'echte' opdrachtgevers (denk aan een scholengemeenschap, een Tbs-Kliniek, een museum), de studenten besteden ruim een kwart van de studie aan werkplekleren en er is een breed en relevant netwerk dat benut wordt voor gastcolleges, excursies en consultatie. Het is derhalve bijna vanzelfsprekend dat het programma van de MIA aansluit bij actuele ontwikkelingen in die praktijk, aldus het panel, maar het is ook een aspect waarop bewust wordt gestuurd vanuit de studieleiding.

Ter illustratie enkele voorbeelden:

- De thema's van de ontwerpprojecten in de eerste drie semesters zijn: retail, herbestemming en zorg. Dit zijn relevante en actuele thema's in de praktijk, waarin op het moment veel aspecten veranderen die invloed hebben op de ruimtelijke omgeving. De veranderingen in de zorgsector vragen om andere ruimtelijke oplossingen en uit de recente economische crisis is herbestemming als zeer actueel naar voren gekomen.
- De MIA is flexibel in het veranderen of bijstellen van deze thema's als maatschappelijke veranderingen hier om vragen. Zo maken de retail-opgaven een verschuiving door van meer op het MKB gerichte opgaven naar meer culturele opgaven zoals museumshops etc. Dit sluit ook mooi aan bij de maatschappelijke relevantie die MIA in haar projecten nastreeft.
- De MIA sloot het semester over zorg al vanaf het allereerste begin af met een door de beroepspraktijk goed bezocht inhoudelijk symposium 'Creating Care'.

Beroepsvaardigheden

De oriëntatie op de praktijk is een belangrijk kenmerk van de MIA en is duidelijk herkenbaar in de vormgeving van het programma. In de studie doorloopt de student in elk semester het volledige ontwerpproces van onderzoek tot definitief ontwerp. Daarbinnen leren de studenten beroepstaken die zij later in de praktijk moeten kunnen brengen. Studenten leren omgevingsanalyses te maken en zich theoretisch te verdiepen in maatschappelijke issues. Ze leren communiceren met opdrachtgevers, collega's van diverse disciplines, experts en uitvoerders en deskundigen. Ze leren in de beperking de uitdaging te vinden en een eigen standpunt in te nemen over hun eigen bijdrage als ontwerper ook op basis van een eigen onderzoek. Uiteindelijk gaat het erom dat de student zijn ingenomen standpunt en de op basis daarvan gemaakte ontwerpkeuzes kan onderbouwen om de opdrachtgever en eventuele andere stakeholders te kunnen overtuigen. Ook het ondernemen in nieuwe werkomgevingen en het acquireren van opdrachten hoort hierbij, dat leert de student bijvoorbeeld in het zelf vinden van een werkplek voor het werkplekleren, maar ook bij de acquisitie van de individuele en volledig zelf te regisseren eindopdracht.

Het panel vindt het sterk dat de MIA-projecten voor 'echte' opdrachtgevers worden uitgevoerd, een potentieel risico is daarbij volgens het panel dat studenten geremd worden in hun vrije conceptontwikkeling. Het nemen van deze ruimte, zonder de opdrachtgever daarbij te verliezen is een essentiële eigenschap van de professionele ontwerper.

Het panel heeft begrepen dat de opleiding hier oog voor heeft en altijd in een gesprek de opdrachtgevers toetst of zij passen bij de MIA en of zij bereid zijn ruimte te bieden aan de persoonlijke ontwikkeling van de student. Het panel vindt dat sterk van de MIA en wil voorts meegeven er ook gedurende het proces goed oog voor te houden dat de studenten die ruimte nemen voor experiment en ontwikkeling van het creatieve, autonome vermogen.

Aanhakend op het aspect 'regisseren' stelt het panel: De MIA leert studenten hun eigen proces te regisseren en streeft er daarnaast naar de student te leren het gehele proces te kunnen regisseren, waaronder ook valt het bij elkaar brengen van verschillende betrokken disciplines/spelers daarin.

In de audit is uitgebreid gesproken over het *werkplekieren*, ook in relatie tot de inhoud van deze standaard. Het werkplekieren is niet sec gericht op het leren uitvoeren van beroepstaken (dat leert de student in de projecten namelijk ook), maar op het verkrijgen van inzicht in het vakgebied zelf, de processen daarbinnen en hoe je daar als ondernemende professional een innovatieve rol kunt spelen. Het panel heeft in werkportfolio's van studenten gezien dat het werkplekieren inderdaad bijdraagt aan deze professionele ontwikkeling. Het panel denkt wel dat aandacht voor het vooraf concreter formuleren van leerdoelen, met name gericht op onderzoekend ontwerpen, zinvol is. Het panel signaleert dat enkele studenten (zij het tijdelijk) in dienst zijn bij bedrijven buiten de Interieurarchitectuur. Het panel begrijpt dat ook in aanpalende vakgebieden een student aan zijn ontwikkeling kan werken, maar stelt wel de vraag of werken in een omgeving waarin geen interieurontwerpen worden gerealiseerd wenselijk is. Het is in elk geval niet conform de door MIA zelf opgestelde criteria, zoals opgenomen in de modulebeschrijving voor 'Work & world'. Het panel stelt voorts vast dat het werkplekieren, deels onder invloed van de crisis, steeds vaker in stage-verband wordt vormgegeven, waarbij studenten specifiek zoeken naar tijdelijke werkomgevingen waar zij het meeste kunnen opsteken, afhankelijk van de specifieke behoeften aan competentie-ontwikkeling van de student op dat moment. Sommige studenten werken vanuit hun eigen bureau of als zzp'er op projectbasis. Het panel heeft van studenten vernomen dat in dat laatste geval er door de MIA kritisch wordt gekeken of dat daadwerkelijk past binnen doelen van de opleiding, en er extra begeleid wordt op competentie-ontwikkeling. Dat vindt het panel een goede zaak.

Bijdrage aan de beroepspraktijk

De oriëntatie op de beroepspraktijk gaat verder dan het binnen halen van die praktijk, de MIA wil ook iets 'terug geven'. Een van de doelstellingen bij de ontwikkeling van de MIA was een bijdrage te leveren aan de verdere ontwikkeling van de beroepsgroep. Inhoudelijk wil de MIA het inzicht in de toepassing van de psychologie van beleving van ruimten vergroten en ook de onderzoeksresultaten hiervan delen met het werkveld. Dit verdient volgens het panel verdere borging in de onderzoekslijn. Samenwerking met een onderzoeksgroep of lectoraat in dit kader, lijkt het panel hierbij zinvol.

Het werkplekieren is onder meer bedoeld om vanuit die gedachte een wisselwerking tussen de praktijk en de studie te creëren. Dat terug geven gebeurt al deels, merkt het panel, op basis van het gesprek met de werkveldvertegenwoordigers. De MIA-studenten worden door hen zeer gewaardeerd om hun handelen vanuit maatschappelijk bewustzijn en omdat zij op praktische wijze onderzoek kunnen inzetten bij het ontwerpen. Ook het jaarlijks uit het 'Zorg'-semester voortkomende symposium is een voorbeeld van een bijdrage die MIA levert aan de beroepspraktijk vanuit het doel van kennisdeling. Het panel is daar, als eerste aanzet over te spreken.

Het panel vindt de beroepsgeoriënteerdheid van de MIA sterk en signaleerde bij studenten in lijn hiermee een professionele attitude. Vanuit het werkveld blijkt ook tevredenheid over de professionele houding van de student. Op de vraag aan het werkveld, welk beroepsaspect

ontwikkeling verdient, kwam 'de communicatie in het proces over onderwerpkeuzes' naar voren.

Weging en Oordeel (goed)

In het onderwijsprogramma is sprake van gestructureerde, frequente en vanzelfsprekende interactie met het werkveld via realistische projecten met actuele thematiek, begeleiding door docenten uit de praktijk, gastcolleges, excursies en het werkplekleren. Het auditpanel is zeer te spreken over deze intensieve en vanzelfsprekende interactie tussen opleiding en werkveld. Daarmee waarborgt het programma de ontwikkeling van beroepsvaardigheden. Dat de opleiding daarin zelfs een stap verder gaat en een bijdrage wil leveren aan de (nog jonge) beroepsgroep en daar in eerste aanzetten aantoonbaar al in slaagt, is voor het panel reden om deze standaard met 'goed' te beoordelen.

Standaard 3: De inhoud van het programma biedt de studenten de mogelijkheid de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Toelichting NVAO: De eindkwalificaties zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Studenten volgen en samenhangend studieprogramma.

Bevindingen

Eindkwalificaties en globale programmaopbouw

De master beslaat twee jaar en is verdeeld in vier semesters van elk 30 ETCS. In de eerste drie semesters staat een ontwerpproject (met een actueel thema zoals herbestemming) centraal, het vierde is het afstudeersemerster. De MIA realiseert een opbouw in niveau en complexiteit via verkennen (semester 1), verdiepen (semester 2) en positioneren (semester 3) naar profileren (afstudeerfase). Per semester benadrukt de MIA twee hoofdcompetenties. Voor semester 1, dat als niveau-indicatie 'verkennen' heeft, ligt bijvoorbeeld de nadruk op de eindkwalificaties 'onderzoeken en onderbouwen' en het 'ontwerpen en uitvoeren'. In semester 3 (positioneren) staan 'Communiceren & presenteren' en 'Innoveren & ondernemen' centraal. In het 4^e semester wegen alle kwalificaties even zwaar.

Per semester van 30 EC's behaalt de student 8 EC's met het werken in de praktijk en de reflectie daarop en 5 EC's met het ontwerpproject. De overige punten zijn verdeeld over meer ondersteunende vakken op het gebied van visualiseren, presenteren, theorievorming en onderzoeken bijvoorbeeld. Ieder semester wordt afgesloten met een 'Endterm' (2 EC's) waarin de student aantoont de eindkwalificaties voldoende in samenhang te beheersen.

Het panel kan zich vinden in deze heldere opbouw. Doordat studenten vier keer in de studie het ontwerpproces doorlopen kunnen zij zich als ontwerper goed en breed ontwikkelen. Doordat de projecten een semester beslaan is er niet uitgebreid ruimte voor een verdiepings-slag in de zin van technisch bouwkundige uitwerking in detailleren en materialiseren van het eigen ontwerp.. Een suggestie van het panel is om eerder in het semester te starten met de bouwtechnische uitwerking van het eigen ontwerp. Door dat al direct in de onderzoeksfase te integreren, kan dit ook functioneren als 'generatieve motor' bij het parallel onderzoeken en ontwerpen. Overigens starten wel alle modules met een bouwtechnische analyse van het gebouw.

Het panel constateert dat de opleiding vanuit een heldere visie de eindkwalificaties heeft omgewerkt naar een gestructureerd en samenhangend onderwijsprogramma met daaraan ten grondslag per module geformuleerde leerdoelen.

Zoals vermeld bij standaard 1 vertaalde de MIA het landelijk profiel in 4 hoofd-competenties: 'Onderzoeken & onderbouwen', 'Ontwerpen & uitvoeren', 'Communiceren & presenteren' en 'Innoveren & ondernemen' ieder gespecificeerd in deelcompetenties (zie tabel hieronder voor de uitwerking van 'Ontwerpen & uitvoeren', zie verder bijlage II).

Ontwerpen en uitvoeren

- vanuit een eigen signatuur nieuwe interieurarchitectonische ontwerpen en toepassingen leren ontwikkelen, en hiervoor zelfstandig experimenten uitvoeren;
- leren vanuit onderzoek vertaalslagen te maken naar ontwerpvoorstellen, in het kader van bouwen aan een ruimtelijke identiteit;
- onderzoek, conceptvorming en ontwerpuitgangspunten geïntegreerd toepassen in uitgewerkte ontwerpen met 'een verhaal' dat communiceert en recht doet aan de behoeften en wensen van gebruikers(groepen);
- komen tot een (artistiek en technisch) uitvoerbaar interieurarchitectonisch ontwerp met inachtneming van de regelgeving.

Eindkwalificaties naar leerdoelen

De onderwijsinhoud en de verdeling daarvan over de opleiding zijn vastgelegd in een aantal documenten als onderdeel van het Onderwijs- en Examenreglement (OER):

- 'Curriculumoverzicht': een beschrijving van de inhoud en opbouw van de opleiding waarin voor iedere leerlijn per semester op hoofdlijnen de doelen beschreven zijn.
- Studielasttabel, waarin per leerlijn per semester de studiepunten zijn benoemd en de verdeling in vakken.
- Competentiematrix waarin van iedere deelcompetentie zichtbaar is in welke leerlijn deze getoetst wordt (en of dit via het portfolio geschiedt).
- Module-handleidingen waarin per onderwijseenheid de leerdoelen staan vermeld.

In onderstaand schema zijn de leerdoelen voor ontwerpproject 1 en 2 weergegeven, waarin het panel de beoogde niveauopbouw duidelijk herkent.

Leerdoelen project semester 1

In deze opdracht:

- leer je de eerste principes van onderzoekend ontwerpen (naar context en gebruikers) te gebruiken in een integrale ontwerpogave;
- leer je vat te krijgen op de relatie tussen de inhoud en de uiteindelijke verschijningsvorm;
- leer je alle facetten en fases van het vak doorgronden;
- leer je samenwerken en gezamenlijk vanuit een Plan van Onderzoek ontwerpuitgangspunten definiëren;
- leer je onderzoek te gebruiken als handleiding voor je vormgevende keuzes;
- leer je binnen een gestelde opdracht een eigen visie/signatuur te ontwikkelen;
- zelf je kader bepalen/je terrein afbakenen.

Leerdoelen project semester 2

In deze opdracht leer je:

- een definitief ontwerp van specifieke ruimten in een zorginstelling te maken, met een bijbehorend 'verhaal'.
- kennis van materialen, technieken en methodieken te vertalen in definitieve ontwerpvoorstellen.
- regelgeving van het bouwbesluit te interpreteren en toe te passen.
- 24-uurs observaties betrekken tot aan het eindontwerp.
- ontwerpalternatieven uit te werken die passen bij de verschillende gebruikers en de wensen en behoeften die spelen als het gaat om de ruimten waarin die gebruikers functioneren.
- bewust te worden van de keuzes die zijn gemaakt in dialoog met de gebruikers en van de achterliggende motieven waarmee die keuzes, met name als het gaat om het integreren van uiteenlopende belangen, zijn gemaakt.
- vergelijkend onderzoek te doen naar good practices in binnen- en buitenland waarin soortgelijke ontwerpvragestukken tot verschillende oplossingen hebben geleid.
- het ontwerpproces en het eindresultaat ervan te presenteren voor een extern publiek.

De MIA gebruikt in de module-handleidingen niet letterlijk de deelcompetenties, maar beschrijft per opdracht eigen geformuleerde leerdoelen. Via een steekproef heeft het panel vastgesteld dat de leerdoelen van de modules herkenbaar aansluiten op de beoogde eindkwalificaties.

Samenhang in de studieonderdelen

De MIA zorgt voor een verticale samenhang in het programma via zes leerlijnen: 'Design & proces', 'Society & context', 'Research & method', 'Presentatie & communication', 'Studies & skills' en 'Work & world' (=werkplekleren). Het panel stelt vast dat binnen deze leerlijnen de complexiteit van de opdrachten toeneemt. Zo moet een student voor 'Research & method' in semester 1 leren welke onderzoeksinstrumenten er zijn en in semester 4 eigen tools ontwikkelen en inzetten passend bij de zelf te formuleren en te acquireren ontwerpopdracht. Bijna al het onderwijs is in deze leerlijnen opgenomen, behalve de vrije keuze in het 'Open curriculum', het 'Intensive program' en de persoonlijke ontwikkeling van de student in 'Personal development'. Die laatstgenoemde is bedoeld om studenten te laten werken aan persoonlijke leerdoelen, het ontwikkelen van een eigen signatuur is daar een onderdeel van. Dat kan inhouden dat de student zich binnen een bepaald ontwerpgebied wil verdiepen ('Zorg', bijvoorbeeld) of juist wil verbreden.

In horizontale zin is er per semester samenhang tussen de leerlijnen, doordat het ontwerpproject in de leerlijn 'Design & proces' de spil vormt waarvoor de vakken uit de andere leerlijnen input leveren (theorie en vaardigheden). Het panel signaleert wel enige spanning tussen de integraliteit die de opleiding beoogt en de mate waarin het onderwijs in leerlijnen is georganiseerd. Hier is met de opleiding over gesproken in de audit. Het panel begreep dat de verdeling in leerlijnen met daaraan gekoppeld de studielast vooral instrumenteel bedoeld is (goed te benutten bij ontwikkeling en bij verantwoording). In de praktijk is er veelal sprake van een integraal geheel. Het panel vond het positief vast te stellen dat de studenten en alumni dit ook daadwerkelijk zo, als integraal geheel, (hebben) ervaren. Toch vindt het panel dat de integratie van onderzoek en ontwerpen, die in het licht van de doelstellingen van voor de MIA cruciaal is, nog enigszins gehinderd wordt door de structurering in leerlijnen. Met name in het afstudeersemester viel dit op (zie ook bij de standaard16). Het uitgangspunt 'onderzoekend ontwerpen' kan volgens het panel dus nog steviger in de samenhang tot uiting komen. Dit blijkt voor studenten, zo meldden zij tijdens de audit, een lastig aspect. Zij zien onderzoek en ontwerpen nog te vaak als volgtijdelijke activiteiten en niet, zoals gewenst door MIA, als een iteratief proces. Het panel stelt vast dat de opleiding al goede stappen heeft ondernomen. Zo start de student nu in semester 1 tegelijkertijd een onderzoek en een ontwerp op, die later bij elkaar worden gebracht en in semester 2 wordt die integratie vanaf het begin benadrukt naar studenten. Studenten uit studiejaar 2013-14 zeiden dat zij in semester 2 ook ondervonden dat de opleiding op die integratie 'hamert'. Het panel denkt dat voorts met een steviger samenhang tussen research paper, onderzoekstool en eindontwerp integratie-winst te behalen is. Het geheel overziend oordeelt het panel positief over de samenhang in het programma, ook omdat de MIA het programma naar studenten weet te brengen als één geheel.

Onderzoek

Onderzoek is in de opleiding aanwijsbaar aanwezig in de leerlijnen Society & context en Research & method en is zowel gericht op beschouwend literatuur- en contextonderzoek, als op concreet gebruikersonderzoek en co-creatie. Het onderzoek dat studenten uitvoeren, staat nog vooral ten dienste van context- en gebruikersonderzoek voor de eigen ontwerpdracht. Naar het oordeel van het panel kan er –in het kader van onderzoekend ontwerpen– meer gebruik gemaakt worden van 'gebruiksonderzoek op basis van prototype's' of evaluatief onderzoek naar het uiteindelijke ontwerpresultaat, om de gemaakte ontwerpkeuzes gedurende het proces te onderbouwen of achteraf te valideren' en zo ook bestendigde kennis naar buiten te kunnen brengen.

Het ontwikkelen van een onderzoekstool in semester 4 heeft als doel kennis op metaniveau te ontwikkelen. Dat is een heel mooi idee volgens het panel en ten dele lukt dit al, maar het blijkt lastig: het panel zag in de onderzoekstools geslaagde en minder geslaagde voorbeelden. Een geslaagd voorbeeld betreft een student die voor een spectrum aan functiebeperkingen bij schoolkinderen een eenvoudige ruimtelijke oplossing wist te vinden door in een school ruimtes met introverte en extraverte sferen te ontwerpen. Het panel raadt de MIA aan de resultaten van de onderzoekstools op te slaan en toegankelijk te maken waardoor kennis beklijft en er op de verworven inzichten kan worden doorgebouwd.

Verbinding met een ontwerp-gericht lectoraat zou hier uitkomst bieden. Binnen de HKU wordt momenteel het onderzoeksbeleid uitgerold in de vormgeving van een 'lectoraten-landschap', wat dit voor de MIA betekent is nog niet helder. Aansluiting bij het centrum voor Onderzoek en Innovatie of bij het nog te ontwikkelen lectoraat Social Design lijken kansrijk. Dat biedt kansen om overliggende lijnen van kennisontwikkeling vast te stellen en ruimte om relevante kennis uit de projecten te destilleren. Omdat verbinding met een lectoraat tot nu toe ontbrak heeft de MIA een op het gebied van omgevingspsychologie gepromoveerde docent aangesteld en daar ook zinvolle resultaten mee behaald in het onderwijs. De omgevingspsycholoog helpt studenten bij het ontwikkelen van meerdere perspectieven door aspecten uit de omgevingspsychologie te benutten bij ontwerpen; bijvoorbeeld door theorie over stressmomenten van patiënten tijdens een ziekenhuisbezoek te koppelen aan het ontwerpen van een ziekenhuis-interieur.

Internationale component in het programma

Interieurarchitecten opereren in een in toenemende mate internationaal speelveld. Het panel trof een aantal voorbeelden aan die daarmee verband houden. Bij de beoordeling van de research-paper is een criterium dat de onderzoeksvraag in internationaal perspectief relevant moet zijn. De MIA vraagt haar studenten in hun afstudeerontwerp de relatie te leggen met de internationale context, bijvoorbeeld door vergelijkingen met buitenlandse voorbeelden of door gebruik te maken van internationale literatuur. Het panel ziet dat er aandacht is voor de internationale component, maar denkt wel dat het programma meer dan thans het geval is een appel moet doen op de internationale oriëntatie van de student, met name als de MIA-alumni de rol van regisseur binnen het in toenemende mate internationale speelveld willen gaan bekleden. Het auditpanel doet hiertoe enkele suggesties opgenomen in het hoofdstuk aanbevelingen.

Weging en Oordeel (voldoende)

Het panel is concluderend van oordeel dat de inhoud van het programma een passende uitwerking is van de eindkwalificaties. Het MIA-programma kent een duidelijke opbouw in complexiteit, zodat de student zich inderdaad kan ontwikkelen naar het masterniveau met daarbij ook een eigen signatuur. Er is coherentie tussen de verschillende onderdelen van het programma, die herkend wordt door studenten, dat vindt het panel sterk. De samenhang tussen de leerlijnen kan volgens het panel nog wel steviger ter bevordering van onderzoekend ontwerpen.

Het panel is positief over wat de MIA in relatief korte tijd aan programma heeft ontwikkeld. Desondanks vindt het panel ook dat voor deze masteropleiding verdere integratie van onderzoek en ontwerpen en een gerichtere internationale oriëntatie van belang zijn. Mede daarom beperkt het panel zich, ondanks de uitgesproken tevredenheid over het programma, op deze standaard tot het oordeel 'voldoende'.

Standaard 4: De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Toelichting NVAO: Het didactisch concept is in lijn met de beoogde eindkwalificaties en de werkvormen sluiten aan bij het didactisch concept.

Bevindingen

Didactische uitgangspunten

Bij de vormgeving van het curriculum hanteert de MIA een set zelf opgestelde 'ontwerpregels':

- Onderwijsmodel analoog aan de zich ontwikkelende beroepspraktijk van interieurarchitect;
- 'Learning by doing' door in opdracht en in context te werken aan reële projecten;
- Reflectief leren: als ontwerper reflecteren op studie, opdrachten, werk en maatschappelijke context, en op je eigen kwaliteiten en mogelijkheden als interieurarchitect.
- Werkplekleren: Leren in de praktijk van de werkplek en leren in de studio van de opleiding gaan hand in hand;
- Integraal ontwerpen: het geheel is meer dan de som der delen;
- Leren op maat: aandacht voor de individuele ontwikkeling en signatuur van de student;
- Onderzoekend ontwerpen: de relatie tussen research en ontwerpen wordt verder uitgediept;
- Zelfwerkzaamheid en zelfsturing is inhoudelijk gericht en groeit naarmate student verder in de studie komt;
- Samenwerken versus eigen signatuur. Vanuit een gezamenlijk gedragen visie tot een eigen invulling komen;

Het auditpanel herkent bovenstaande –door de MIA in de Kritische Reflectie vermelde- punten in het opleidingsprogramma en acht deze uitgangspunten in lijn met de eindkwalificaties.

De MIA draagt op de volgende wijze zorg voor een programma dat aanzet tot studeren en studenten daadwerkelijk de mogelijkheid biedt de MIA-competenties te verwerven:

- De programmastructuur met in niveau oplopende semesters, leerlijnen en een heldere studielastverdeling is duidelijk voor studenten en biedt inzicht (zie standaard 3).
- De opdrachten zijn voldoende complex, actueel en maatschappelijk relevant, wat de studenten motiveert.
- De opdrachten zijn realistisch en sterk met het werkveld verbonden.
- Het werkplekleren in de praktijk werkt zeer motiverend op studenten en blijkt voor een flink deel van de studenten ook de reden om voor de MIA te kiezen.
- Studenten worden uitgedaagd zichzelf te ontwikkelen, wat leidt tot zelfvertrouwen. Die zelfontwikkeling noemen studenten een grote stimulans.

Werkvormen

Bij de MIA wordt onder de paraplu van projectonderwijs een brede mix aan werkvormen ingezet, zoals lezingen, symposia, trainingen, ontwerpessies en excursies. Andere voor de MIA belangrijke werkvormen zijn feedbackgesprekken (omdat reflectie voor de persoonlijke ontwikkeling van de ontwerper van groot belang is), consultatiesessies (vraag-gestuurd vanuit de student en afgestemd op zijn ontwerp) en het werkplekleren.

Over het *werkplekleren* is zoals gezegd uitgebreid gesproken, ook omdat dit in de TNO als punt van aandacht werd benoemd. In standaard 2 kwam aan de orde dat dit gericht is op het verkrijgen van inzicht in het vakgebied zelf en de processen en de rol van de professional daarin door de studenten hierop te laten reflecteren. Het is voor het panel duidelijk geworden dat de MIA het binnenschools en het buitenschoolse deel verbindt door steeds de student en zijn eigen leerdoelen centraal te stellen.

Het is het panel opgevallen dat het buitenschools deel in toenemende mate als stage wordt vormgegeven. Studenten en de MIA ervaren dit niet als probleem, het bijkomende voordeel is dat studenten juist heel gericht een tijdelijke werkgever zoeken, passend bij de competenties die de student wil ontwikkelen. Dat is volgens het panel in lijn met de doelstellingen van het werkplekleren. Een ander voordeel is dat in het geval van een stage, de opleiding de student bijvoorbeeld een onderzoeksgerichte leervraag kan meegeven.

Het panel is van oordeel dat de gekozen werkvormen prima passen bij de didactische uitgangspunten van de MIA.

Weging en Oordeel (goed)

Naar het oordeel van het panel is de vormgeving van het programma gebaseerd op een effectieve didactische aanpak die goed past bij de MIA, een beroepsopleiding op masterniveau. Het beroepsaspect ziet het panel duidelijk in de aspecten 'onderwijs analoog aan de ontwerppraktijk' en 'learning by doing and reflection' en in de vormgeving van de opleiding via het werkplekleren. Het uitgangspunt 'reflexief leren' en de toenemende zelfwerkzaamheid en zelfsturing zijn duidelijke 'master'-aspecten. De diverse werkvormen die de MIA inzet, sluiten volgens het panel goed aan bij die didactische aanpak.

Het panel komt op grond van bovenstaande tot een oordeel 'goed' voor deze standaard voor de opleiding.

Standaard 5: Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Toelichting NVAO: De gehanteerde toelatingseisen zijn realistisch met het oog op de beoogde eindkwalificaties.

Bevindingen

Instream en toelating

Op landelijk niveau zijn afspraken gemaakt over de instroom. Er stromen jaarlijks maximaal 18 studenten in en in totaal studeren er maximaal 30 studenten. De MIA houdt zich daaraan. Ook is gekozen voor pluriforme instroom, om in de opleiding kruisbestuiving tussen studenten met verschillende achtergronden mogelijk te maken. De MIA heeft ervaren dat aan de pluriformiteit ook nadelen kleven, de verschillen kunnen onderling te groot worden en tot onevenwichtige groepsdynamiek leiden. Ook bemerkte de MIA dat niet elke ontwerper de potentie heeft MIA goed af te ronden. Zo is bijvoorbeeld een productontwerper niet vanzelfsprekend in twee jaar op te leiden tot een master Interieurarchitectuur, omdat die niet gewend is aan het betrekken van de ruimtelijke context bij het ontwerpen. Daarom is de toelatingsprocedure aangescherpt. Die procedure is er op gericht om studenten aan te nemen die voldoende kennis, inzicht en vaardigheden hebben op het gebied van interieurarchitectuur, ruimtelijk ontwerp, vormgeving, bouwkunde, architectuur en aanverwante kunst- en designdisciplines op het niveau van de bachelor Design. Een toelatingscommissie beoordeelt het geheel van opleiding, CV, portfolio en motivatiebrief in een half uur durend assessment met de student. Van de aanmeldingen wordt circa 50% direct toegelaten. Studenten die niet geheel voldoen, maar wel de potentie hebben zich te ontwikkelen in de juiste richting, kunnen een schakelprogramma volgen. Via die 'premaster', die afgestemd wordt op hiaten in de vooropleiding (bijvoorbeeld bouwtechnische kennis of tekentechnieken), stromen jaarlijks circa 4 studenten door naar de MIA. Er zijn ook instroommogelijkheden voor buitenlandse studenten, die dan wel de beheersing van de Nederlandse taal op NT2 niveau moeten aantonen. Studenten die de pre-master hebben doorlopen gaven aan deze waardevol te hebben gevonden.

Wegwerken van deficiënties

Het panel ziet dat de MIA verschillende oplossingen heeft om studenten met verschillende instroomkwalificaties begeleiding te bieden, opdat zij uiteindelijk de beoogde eindkwalificaties kunnen behalen. Maar ook stelde het panel in de audit vast dat bij zittende studenten (die de nieuwe procedure nog niet hebben doorlopen) een gebrek aan kennis op een bepaald aspect (zoals bij een deficiëntie op het aspect bouwkundige kennis) er in bepaalde gevallen toe leidde dat de student zich in zijn vrije keuzeruimte moet bijscholen. Dat is niet wenselijk, aldus het panel, want in die vrije ruimte moet de student zich juist kunnen profileren. Daarom vindt het panel het een sterk punt dat de opleiding een inhoudelijk ingerichte toelatingsprocedure heeft en dat die recent is aangescherpt. Het panel signaleert een algemene tendens dat er, bijvoorbeeld in de bachelor-vooropleidingen, minder aandacht lijkt te zijn voor bouwkundige kennis en vaardigheden. Het panel wil daarom het belang meegeven hiervoor zowel in het schakelprogramma als in de opleiding nadrukkelijk aandacht te houden.

Weging en Oordeel (goed)

Het auditpanel stelt vast dat er een pluriforme instroom is, die in het landelijk overleg ook als uitgangspunt is gekozen. De opleiding hanteert een stevige, recent aangescherpte, selectieprocedure die dankzij passende eisen aan inhoud en motivatie niet alleen goed selecterend werkt maar ook, in samenspel met het pre-master programma, voldoende pluriformiteit toestaat. Daarom beoordeelt het panel deze standaard met een 'goed'.

Standaard 6: Het programma is studeerbaar.

Toelichting NVAO: Factoren die betrekking hebben op het programma en die de studievoortgang belemmeren, worden zoveel mogelijk weggenomen. Studenten met een functiebeperking krijgen bovendien op dit aspect extra studieloopbaanbegeleiding.

Bevindingen

De MIA beoogt een studeerbaar programma te leveren. Daarom heeft de opleiding een helder en voor studenten inzichtelijk programma ontworpen waarin de studielast gelijkmatig verdeeld is. Elke week kent vaste onderwijstijden, zodat studenten hun werkplekuren kunnen plannen en er is continue monitoring en, indien nodig, begeleiding van studenten.

Door continue monitoring en evaluatie (zie verderop bij de standaarden 13 en 14) identificeert de MIA eventuele knelpunten tijdig en acteert daar op. Toen de MIA bemerkte dat de opstart van het laatste semester meer tijd kostte waardoor de tijd voor het ontwerpproces te krap werd, is besloten de voorfase voor het afstudeeronderzoek al in semester 3 te beginnen. Studenten vinden dat prettig. Een andere signalering die de MIA deed, betreft de begeleiding. Van studenten kreeg de MIA terug dat door de toegenomen groepsgrootte de individuele begeleiding van studenten bij het vak Design & proces en daarmee de studeerbaarheid in het gedrang kwam. Dit is opgelost door extra uren voor docenten toe te kennen voor begeleiding van studenten.

Om overbelasting van de student te voorkomen en studievoortgang te bevorderen zijn instap-eisen per module/semester vastgelegd. Een student mag bijvoorbeeld pas met jaar 2 beginnen als de ontwerp opdrachten (Design & proces) en de Endterms van jaar 1 behaald zijn.

Studielast

De studiedruk is gemiddeld vrij hoog. Dat dit niet direct uit het MIA-onderzoek onder studenten naar voren kwam, heeft naar het oordeel van het panel deels te maken met het feit dat alle betrokkenen bij de studie, (i.c. studieleiding, docenten, studenten en werkveld, allen zeer bevlogen en betrokken) het als een gegeven beschouwen, horend bij het veeleisende vak. De werkveldvertegenwoordigers die het panel sprak, zeiden dan ook die zwaarte als een positief aspect van de opleiding te beschouwen. Het panel kan hier in mee gaan, wel signaleert het panel een discrepantie tussen de tijd die de student aan het werkplekuren besteedt en de studiepunten die hier in verhouding mee behaald worden. De oorzaak van dat verschil is dat het werkplekuren meer tijd kost dan de MIA in eerste instantie beoogde. Twee dagen per week besteden aan het werkplekuren was de bedoeling, maar het blijkt voor studenten in de praktijk lastig een werkplek te vinden voor 'slechts' twee dagen. Dit worden er bijna altijd minstens drie. Het panel ziet dat de MIA dit ook op het netvlies heeft en doet wat zij kan, maar het blijft een punt van aandacht.

Studenten met een functiebeperking

HKU heeft haar beleid duidelijk vastgelegd in het 'Beleidsplan studeren met een functiebeperking' en heeft op dit terrein protocollen ontwikkeld. De faciliteiten zijn er, maar bij de MIA is hier nog geen gebruik van gemaakt, dus over de werking ervan kan het panel geen uitspraak doen.

Weging en Oordeel (goed)

Het panel stelt vast dat studenten en alumni de opleiding 'pittig, maar aantrekkelijk en haalbaar' vinden. De tot nu toe prima rendementpercentages duiden op een goede studeerbaarheid. Het panel stelde voorts vast dat de opleiding adequate maatregelen neemt om belemmeringen in de studievoortgang weg te nemen. Het panel beoordeelt deze standaard als goed omdat de MIA haalbaarheid en uitdaging weet te combineren. Wel vraagt het panel blijvend te reflecteren op de verhoging van de studielast doordat het werkplekuren veel van studenten vergt.

Standaard 7: De opleiding voldoet aan de wettelijke eis m.b.t. omvang en duur van het programma.

Toelichting NVAO: wo master: (in beginsel minimaal) 60 ec's

Bevindingen

Het panel stelt vast dat de opleiding een programma aanbiedt van 120 studiepunten.

Weging en Oordeel (voldaan)

De opleiding voldoet aan de wettelijke eis en daarmee aan deze standaard.

Personeel

Standaard 8: De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid

Toelichting NVAO: Het personeelsbeleid voorziet in de voor de realisatie van het programma benodigde kwalificaties, scholing, beoordeling en omvang van het personeel.

Bevindingen

Beleid en doorwerking naar de opleiding

De MIA heeft een docententeam dat bestaat uit een studieleider, een tutor en een groep (losse en vaste) parttime docenten. Deze zijn, onder leiding van de schooldirecteur, verantwoordelijk voor goede onderwijsuitvoering. De hogeschool heeft kaderstellend HRM-beleid opgesteld. De 'schools' stemmen hun beleid daarop af. Dit nieuwe beleid heeft gevolgen voor de personeelsorganisatie van de MIA. Waar de MIA nu veel werkt met losse docenten en kleine aanstellingen vraagt het beleid vanuit de school straks om meer vaste en grote(re) aanstellingen (uiteraard ook gastdocenten voor specifieke expertise). Dit moet meer continuïteit in het onderwijs opleveren en hiermee loopt de HKU alvast vooruit op veranderende wetgeving (Wet Werk en Zekerheid). Voor de MIA betekent dit dat er minder 'factuur-docenten' zouden moeten worden ingezet en dat er een semi-flexibele schil ontstaat. Er wordt nu onderzocht wie er op contractbasis aan de MIA te verbinden is.

Aanstellingen en aannamebeleid

Uit de gesprekken met docenten maakte het panel op dat docenten met een kleine aanstelling gemiddeld een onevenredig aantal uren maken in verhouding tot hun aanstelling. Helder werd ook dat dit voort komt uit bevlogenheid voor het vak en de sterke drive om gezamenlijk de MIA blijvend te ontwikkelen vanuit een hoog kwaliteitsbesef. Het panel waardeert dit, weet dat dit bij dit soort type opleidingen gangbaar is, maar wil dit wel benoemen als punt van blijvende aandacht in het personeelsbeleid van de opleiding. .

In het aannamebeleid is expliciet aandacht voor relevante kwalificaties. Naast specifieke vak-expertise zijn dat: ontwerpqualiteiten, actuele praktijkervaring en/of bestaande eigen praktijk, didactische kwaliteiten, netwerk etc. Een master-kwalificatie en onderzoekscompetenties worden hierbij steeds belangrijker. Het panel vindt dat ook noodzakelijk voor een hbo-masteropleiding én zeker voor de MIA, waarin praktijkgericht-onderzoek een grote rol speelt

Deskundigheidsbevordering

Het panel constateert dat er ondanks dat de meeste docenten een kleine aanstelling hebben, wel degelijk ruimte is voor deskundigheidsbevordering op individueel niveau en in teamverband, enerzijds gestuurd vanuit HKU-beleid anderzijds geïnitieerd vanuit het opleidingsteam zelf. Beleidsmatig wordt er vanuit de HKU bijvoorbeeld gestuurd op didactische scholing voor alle vaste en sinds kort ook voor de tijdelijke aanstellingen. Bij de MIA volgen daarom diverse docenten scholing op dit gebied. Ook is er bijscholing op onderwijsaspecten zoals bijvoorbeeld 'toetsen en beoordelen' en 'feedback geven'.

Vanuit de opleiding benut men steeds vaker 'team-teaching': het door docenten gezamenlijk verzorgen van onderwijsonderdelen aan studenten. Zo werken bijvoorbeeld docenten van Research & methods en Design & proces samen, niet alleen in de voorbereiding, maar ook in de lessen zelf. Het auditpanel vindt dit een goed en effectief instrument in het kader van scholing én ziet de meerwaarde hiervan bij het bewerkstelligen van integraliteit en 'kalibratie' in het docententeam.

Kijkend naar de toekomst denkt men bij de MIA dat het nieuwe beleid een positieve bijdrage zal leveren aan het professionaliseringsvraagstuk. Onderzoek zou hierin volgens MIA een stevigere plek moeten krijgen (via lectoraten bijvoorbeeld). Het auditpanel deelt die mening volledig.

Beoordeling

Het HKU beleid schrijft voor dat er met medewerkers functionerings- en jaartaakgesprekken worden gevoerd. Bij de MIA gebeurt dit met de vaste medewerkers, met de losse docenten (niet zijnde gastdocenten want, die vallen hier buiten) voert de studieleader evaluatiegesprekken. Daarbij staat het onderwijs van de betreffende docent centraal en komen aanvullend evaluatieresultaten en scholingswensen aan bod.

Conclusie

Het panel stelt dat het hogeschool-beleid uitwerking krijgt in het personeelsbeleid van de School of Design waarmee er een stevige basis ligt voor het MIA personeelsbeleid. Voor de MIA betekent dit dat in de komende periode aanpassingen gedaan moeten worden in de teamformatie, hoe dat uitpakt is nog niet duidelijk. Tegelijkertijd biedt dit ook perspectieven op versterking van de deskundigheidsbevordering op het gebied van onderzoek.

Weging en Oordeel (voldoende)

Het panel stelt vast dat er met de hogeschool-kaders en de uitwerking daarvan in het nieuwe School of Design beleid in principe een stevige basis ligt voor het door te ontwikkelen MIA-personeelsbeleid. De aard van de opleiding (een masteropleiding in een nog ontwikkelend beroepenveld en met stevige ambities op het gebied van onderzoek) vraagt wel om een specifieke vertaling hiervan. Het panel vindt dat de MIA met haar huidige eigen beleid een deskundig team heeft gevormd. Tegelijkertijd vindt het panel dat in dit beleid deskundigheidsbevordering en een realistische inzet van docenten in verhouding tot hun aanstelling nog meer nadruk mogen krijgen.

Daarom komt het panel op deze standaard tot het oordeel 'voldoende'.

Standaard 9: Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorisch realisatie van het programma.

Toelichting NVAO: De feitelijke bij het personeel aanwezige expertise sluit aan bij de eisen gesteld aan een hbo opleiding.

Bevindingen

Het auditpanel trof een kwalitatief sterk en bevlogen docententeam aan, met een gedrevenheid om gezamenlijk de MIA kwalitatief goed ten uitvoering te brengen. Op basis van een overzicht van de deskundigheden van de medewerkers en op basis van de met hen gevoerde gesprekken stelt het panel vast, dat dit team gekwalificeerd is om te opleiding te realiseren. Er zijn volgens het panel nog wel ontwikkelmogelijkheden, maar dat lijkt het panel evident voor zo'n jonge opleiding. Studenten zijn ruim tevreden over hun docenten.⁸

Inhoudelijke expertise en niveau

Nagenoeg elke docent is naast het docentschap bij de MIA werkzaam in de beroepspraktijk. Daar heeft de MIA ook bewust op geselecteerd. Het panel vindt de stevige praktijkkennis en -ervaring een sterkte van dit docententeam. Iedere docent wordt ingezet op zijn eigen expertisegebied. Het panel ziet dat de benodigde vak-expertise, zoals interieurarchitectuur, bouwkunde, social design, licht, materiaal, omgevingspsychologie en communicatie in huis zijn.

Bij een opleiding als de MIA, waarin de master-onderzoekscomponent en de praktijkgeoriënteerdheid van belang zijn, moet de balans tussen die twee aspecten herkenbaar zijn in het personeelsbestand. Er is inderdaad zware aandacht voor de praktijkcomponent binnen het team, maar volgens het panel is het aandeel onderzoeksvaardigheden in dit team aan de lichte kant. 50% van de docenten heeft een mastergraad. Gezien de focus op onderzoek zou een hoger percentage logisch zijn. Tegelijkertijd beseft het panel terdege dat dit percentage in het kunstonderwijs niet vreemd is en dat er bovendien binnen het relatief jonge vakgebied Interieurarchitectuur nog weinig mastergeschoolden en gepromoveerde professionals zijn. Omdat onderzoek, echter, zo'n belangrijke plaats heeft in het curriculum van de opleiding en omdat de MIA zelf stelt dat de integratie van onderzoek en ontwerpen in de opleiding versterkt moet worden, zijn onderzoeksvaardigheden bij docenten en het effectief benutten hiervan in het onderwijs van belang. Meedenkend met de opleiding denkt het panel dat stappen in de goede richting kunnen zijn: docenten meer onderzoekservaring op laten doen via lectoraten of andere onderzoekstrajecten en de mastergeschoolden en/of gepromoveerden niet enkel in de leerlijn 'Research & methods' inzetten maar ook bij het ontwerpen in 'Design & proces' en in de begeleiding bij het afstuderen.

Onderwijskundige expertise en niveau

Docenten werden in de beginfase geselecteerd op didactische ervaring of 'aanleg'. Steeds meer komt de nadruk vanuit de HKU te liggen op aantoonbare didactische bevoegdheid. Op het moment is 25% van de MIA-docenten didactisch geschoold (dat lijkt ook in de NSE zijn uitwerking te hebben, waarin 'didactische vaardigheden van docenten' substantieel lager scoort dan hun deskundigheid en kennis van de beroepspraktijk). Met de huidige scholingsplanning streeft de MIA naar 75% in 2017.

Organisatorisch

Het panel trof bij de MIA een gemixt team van (vaste en 'factuur'-)docenten en gastdocenten, waarbinnen voldoende inhoudelijke kruisbestuiving en organisatorische afstemming plaats vindt. Het risico van veel docenten met een kleine aanstelling is slechte bereikbaarheid. Bij de MIA speelt dit, echter, niet.

⁸ In de NSE beoordelen studenten hun docenten op Inhoudelijke deskundigheid met 3,8, op Didactische kwaliteiten met een 3,29 en op Kennis van de praktijk met een 3,9 (op een schaal van 5).

Ondanks de kleine aanstelling zorgen de docenten ervoor dat zij goed bereikbaar zijn voor studenten. De studenten benoemen dat in de audit zelfs als een sterk punt van de docenten.

Weging en Oordeel (goed)

Het panel trof een deskundig en begeistert docententeam, ruim gekwalificeerd om de opleiding te realiseren. De link naar de beroepspraktijk is zeer sterk, wat passend is bij de MIA, die immers direct opleidt voor de beroepspraktijk van Interieurarchitecten. De studenten zijn zeer te spreken over hun docenten.

Het auditpanel stelt dat de onderzoekscomponent in het team versterkt kan worden gezien de ambities van de MIA op dit gebied. Echter, omdat er zoals gezegd, in het vakgebied nog relatief weinig master- en phd-geschoolden zijn, rekent het panel dit de opleiding niet zwaar aan. Ook omdat de MIA zelf expliciet het belang hiervan op het netvlies heeft en het panel ervan uitgaat dat de MIA de ontwikkeling doorzet. Het panel vindt daarom het oordeel 'goed' op zijn plaats voor deze standaard.

Standaard 10: De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Het onderwijsteam van de MIA bestaat uit een studieleider (0,4 fte), de tutor 0,2 (fte) en docenten en gastdocenten (0,6 fte). De formatie komt daarmee in totaal op 1,2 fte. Het totaal aantal studenten is momenteel 24. De daarmee gerealiseerde docent-student-ratio is met 1 :20 passend voor dit type opleiding, aldus het panel.

Bovenstaande impliceert kleine aanstellingen voor de docenten (circa 14) en gastdocenten. Het panel besprak in de audit met docenten, studieleiding en studenten wat dit betekent voor de besteedbare tijd van docenten en hoe de onderlinge afstemming verloopt.

De kleine aanstellingen zijn te verklaren vanuit het feit dat docenten op een specifieke expertise worden ingezet ('zorg', bijvoorbeeld) en daarom soms slechts in één semester les geven. Wanneer dat wordt uitgedrukt in fte's, wekt dat de indruk van een hele kleine aanstelling terwijl dat in de praktijk kan betekenen dat een docent in de periode dat zijn vak loopt een halve dag per week kan besteden. Ook voor gastdocenten geldt dat zij slechts af en toe 'invliegen' voor een college in een bepaald thema ('omgevingspsychologie' bijvoorbeeld). Ondanks de kleine aanstellingen zijn de docenten, zo bleek uit het auditgesprek met studenten, goed bereikbaar. "Je ervaart helemaal niet dat de docenten er weinig zijn", aldus de studenten.

Voorts vergt de aard van de opleiding (waarin integraliteit een sleutelbegrip is) in combinatie met de vele docenten een goede en continue afstemming. De studieleider speelt hierbij een belangrijke rol zo bleek, met name bij het vaststellen van de onderwijsinhoud. Bovendien blijkt dat er –nu de MIA in een bestendigingsfase raakt en het programma operationeel is– meer ruimte is voor inhoudelijke samenwerking en afstemming onder docenten. Het panel kreeg diverse voorbeelden te horen van hoe de MIA dit realiseert. Zo is er een aantal 'kerndocenten' dat elk semester 'draagt' en er is een startbijeenkomst voor elk semester met alle docenten. In toenemende mate werken docenten samen, bijvoorbeeld de docenten van Research & methods en Design & proces. Studenten zien daar ook de meerwaarde van. Via deze ook bij standaard 8 reeds genoemde vorm van team-teaching werkt men én aan team-cohesie en aan inhoudelijke afstemming tegelijk. Over de meerwaarde van dit mechanisme, dat recent is ingezet, zijn studieleider en docenten zeer enthousiast. Ook het panel ziet de meerwaarde hiervan, als kalibratie-instrument en daarmee als bevordering van integraliteit en moedigt de MIA dan ook aan hier sterk op in te zetten.

Weging en Oordeel (Goed)

De bij de MIA gerealiseerde medewerker-student ratio is meer dan voldoende om de uitvoering, actualisering en verdere ontwikkeling van het opleidingsprogramma mogelijk te maken. Ondanks de kleine aanstellingen van docenten, zijn zowel docenten als studenten tevreden over de omvang van het personeelsbestand. Dat zijn voor het panel redenen om deze standaard als 'goed' te beoordelen.

Voorzieningen

Standaard 11: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Het panel heeft een rondgang gemaakt door het gehele gebouw aan de Ina Boudier Bakker Laan te Utrecht en heeft over de voorzieningen met studenten gesproken. Het is het panel duidelijk geworden dat de gebruikelijke voorzieningen die een interieurarchitectuur student nodig kan hebben, aanwezig zijn: een fotostudio, een computerlokaal, een repro, een FABLAB (met 3d-printer en lasercutter), gips-, hout- en metaalwerkplaatsen, een loods om grotere spullen op te slaan, een eigen afdelingslokaal en flexibele werkplekken en een mediatheek. Ook is het mogelijk om digitale en audiovisuele apparatuur te lenen voor bijvoorbeeld observatieonderzoeken. Er zijn voldoende werkplekken. Er is een digitale leeromgeving waarin studenten hun werk kunnen inleveren en delen.

Naast de opleidingsspecifieke voorzieningen voorziet de locatie van de HKU in het algemeen in een prettig en inspirerend leerklimaat. Voor de MIA studenten, die ook twee avonden in de week op school zijn, is het prettig dat er goede cateringvoorzieningen zijn.

Kortom, de algemene en opleidingsspecifieke voorzieningen op locatie zijn volgens het panel goed. Studenten meldden daar ook zeer tevreden over te zijn.

Weging en Oordeel (goed)

Het auditpanel constateerde op basis van een rondgang en gesprekken met betrokkenen dat de voorzieningen die de opleiding op locatie ter beschikking heeft om het programma te verzorgen uitgebreid zijn en goed functioneren. Het auditpanel beoordeelt deze standaard dan ook als 'Goed'.

Standaard 12: De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

Studiebegeleiding

Het panel heeft op basis van gesprekken met studenten, alumni, docenten en studieleiding vastgesteld, dat binnen de MIA, de communicatielijnen kort zijn en de begeleiding intensief en persoonlijk.

In het programma zijn voldoende contacturen opgenomen (respectievelijk gemiddeld 15 en 12 in het 1^e en 2^e jaar) waardoor docenten steeds een goed beeld hebben van de voortgang en ontwikkeling van de student. Ook het intensieve contact dat de tutor onderhoudt met studenten draagt hier aan bij. De tutor begeleidt de student bij het maken van keuzes in zijn studieloopbaan en in zijn persoonlijke groei. Dat past bij de MIA, waarin de ontwikkeling van de student gekoppeld aan zijn professionele ambitie een centrale plek inneemt. In de groepslessen van de vakken 'Personal development' en 'Work & world' staat begeleiding op dat vlak ook centraal. Het is ook de tutor die zicht houdt op het werkplekleren en de uitwisseling tussen theorie en praktijk en de student daarin begeleidt.

Als een student een probleem heeft, wordt daar ook echt naar geluisterd en wordt er naar een oplossing gezocht. Voor begeleiding bij zaken die de student niet in de opleiding kan of wil beleggen, zijn een studentendecaan en een vertrouwenspersoon beschikbaar. Er zijn hogeschool-breed allerlei voorzieningen voor studenten met een functiebeperking. Die zijn ook te benutten voor MIA studenten, al is dat tot nu nog niet voorgekomen.

De studenten zijn over het algemeen zeer te spreken over de studiebegeleiding. Volgens hen zijn de docenten erg betrokken en de studenten hebben het gevoel dat ze altijd bij iemand kunnen aankloppen en om advies kunnen vragen. In de NSE waarden studenten begeleiding door docenten met een 3,6 op een schaal van 5.

Informatievoorziening

Naast enerzijds grote tevredenheid over de begeleiding, noemen de studenten ook enkele verbeterpunten in de sfeer van informatievoorziening.

Er zijn vele kanalen waarlangs de student informatie omtrent zijn studie en zijn persoonlijke voortgang ontvangt. De opleiding zorgt voor informatie over de onderwijsinhoud, zoals onderwijsleerplannen, modulenbeschrijvingen, literatuurlijsten. Ook heeft de MIA een besloten facebook pagina om haar studenten te informeren. Het onderwijsbureau zorgt voor alle informatie over de onderwijsorganisatie, zoals roosters, indeling in projecten en praktische informatie. Het Studenten Service Centrum van de HKU geeft breed voorlichting, informatie, begeleiding en advies over zaken als inschrijving, toelating, studievertraging en -onderbreking, studeren met een functiebeperking, studeren in het buitenland et cetera. Daarnaast hebben alle studenten een e-mailadres van HKU.

Studenten merkten op dat er "wel heel veel verschillende communicatiekanalen zijn". Een betere stroomlijning hiervan of nog beter één kanaal waar alle informatie op een overzichtelijke manier wordt weergegeven, zou de studenttevredenheid op dit punt doen toenemen. Het panel mist in de informatievoorziening de mogelijkheid om op een eenvoudige manier de onderzoeksresultaten van door andere studenten uitgevoerd onderzoek en ontwikkelde 'onderzoeks-tools' in te zien, dat zou voor de MIA, gezien de ambities omtrent onderzoek, van grote meerwaarde zijn.

Studieresultaten van studenten worden HKU-breed bijgehouden in een student- en studievoortgangssysteem (OSIRIS). Studenten kunnen via Internet hun studievoortgang en resultaten bekijken, wel zeggen studenten soms te lang te moeten wachten op schriftelijke feedback na een beoordeling. De MIA beoogt dit probleem te verhelpen via een digitaal portfolio-dossier. Via dat dossier kunnen docenten gemakkelijker en sneller feedback geven en heeft de student een overzicht van zijn eigen voortgang. Dit dossier is nog niet geheel op orde. De verwachting is dat dit in 2016 wel het geval is. Het panel denkt dat dit voor de MIA-studenten in het kader van studievoortgang belangrijk is (de feedback is in feite belangrijker dan het cijfer) en moedigt de HKU aan stappen te ondernemen.

Weging en Oordeel (voldoende)

Het panel stelt vast dat er vanuit de hogeschool en de MIA voldoende aandacht is voor studiebegeleiding en informatievoorziening en dat men daar waar nodig op verbetering koerst. Op het vlak van informatievoorzieningen behoeven de stroomlijning van de informatiekkanalen en de digitalisering van portfolio's aandacht. Aan de andere kant heeft het panel ook positieve waarnemingen gedaan betreffende de wijze waarop studenten zich begeleid en ook daadwerkelijk 'gekend' voelen binnen de opleiding, wat een positief effect heeft op de studievoortgang.

Het auditpanel komt, de positieve en kritische geluiden van studenten afwegend, tot het oordeel 'voldoende' voor deze standaard.

Kwaliteitszorg

Standaard 13: De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van meetbare doelen.

Toelichting NVAO: De opleiding bewaakt de kwaliteit van de beoogde eindkwalificaties, het programma, het personeel, de voorzieningen, de toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties via regelmatige evaluaties. De opleiding verzamelt tevens managementinformatie met betrekking tot rendementen en staf-student ratio.

Bevindingen

Hogeschoolniveau

Allereerst schetsen we kort de kwaliteitszorg op HKU-niveau, alwaar met de recente reorganisatie van faculteiten naar de huidige 'Schools' ook de kwaliteitszorg wijzigde. In de oude organisatiestructuur met de faculteiten was de kwaliteitszorg laag in de organisatie belegd en hanteerde de HKU weinig eigen instellingsbrede doelstellingen. Daardoor was er een grote diversiteit binnen de HKU. In de nieuwe organisatiestructuur gaat het CvB meer sturen op (en monitoren van) de doelstellingen van de schools en de daarin opgenomen opleidingen. Ze worden gekoppeld aan doelstellingen uit het instellingsplan waarin indicatoren en bijvoorbeeld prestatieafspraken met de overheid worden opgenomen. Het HKU-kwaliteitsplan is gereed, de School of Design heeft haar hierop geënte plan begin 2015 operationeel.

Kwaliteitszorgpraktijk bij de MIA

Het auditpanel constateerde dat de opleiding op verschillende manieren de kwaliteit van de opleiding evalueert met studenten, docenten, alumni en werkveld. De wijze waarop dit gebeurt is passend bij de ontwikkelfase waarin de opleiding zich bevindt. De MIA, die ten tijde van de audit circa 3,5 studiejaren draaide, was in de eerste 'pioniersjaren' wat betreft kwaliteitszorg vooral gericht op 'branding' en op meten of men met de programmaontwikkeling op de juiste weg was. Daartoe werd regelmatig formeel maar met name ook informeel overleg gevoerd met alle stakeholders. Het panel stelde tijdens de audit vast dat bij de MIA een duidelijke kwaliteitscultuur aanwezig is, de wil om de opleiding te blijven verbeteren.

Inmiddels is de MIA in de volgende fase beland, waarin het doel van kwaliteitszorg 'bestendigen' is en waarin de opleiding ingebed raakt in de meer formele borgingsmechanismen en kwaliteitsstructuur van de hogeschool. Het auditpanel constateert dat de MIA het kwaliteitsplan van de School verwerkt in de vorm van een kwaliteitsagenda. Van de bestaande agendapunten op het gebied van kwaliteitszorg heeft men, zo bleek in de audit, een duidelijke prioritering voor ogen (de eerste vier punten uit onderstaande opsomming hebben momenteel prioriteit bij MIA). Doelen van kwaliteitszorgmetingen zijn in deze fase onder meer:

- Didactische ontwikkeling docententeam;
- Versteving koppeling onderzoek en ontwerp;
- Aanscherping beoordelingscriteria;
- NSE Studenttevredenheid betreffende communicatie verhogen;
- Ontwikkeling van het programma extensiveren;
- Aansluiten bij Kwaliteitsplan HKU & School of Design;

Het auditpanel vindt dat zinvolle doelen, passend bij de huidige fase.

Voorbeelden van soorten evaluaties die hierbij passen zijn:

- In studiejaar 2013-14 startte de MIA met digitale module-evaluaties. Studenten beoordelen daarin het onderwijsprogramma en de docenten per semester. De uitkomst wordt door de studieleider ingebracht in het docentenoverleg (of indien de situatie hiertoe noopt volgt een individueel gesprek).
- De check op de kwaliteit van het gerealiseerd eindniveau, deze is vanaf 2014-15 als taak belegd bij de Examencommissie. In 2013-14 werd deze nog uitgevoerd door het interne Bureau Onderwijs Onderzoek en Kwaliteit (BOOK).

- Vanuit de HKU worden algemene onderzoeken uitgezet zoals het tweejaarlijks Medewerkertevredenheidsonderzoek (moet bij MIA nog plaats vinden) en de Nationale Studenten Enquête (NSE).
- Jaarlijks voeren onderwijskundigen van de HKU een check uit op de kwaliteit van onderwijsmodules.

Concluderend stelt het panel dat de MIA een goede mix hanteert, namelijk: formele instrumenten zoals de NSE en de generieke School of Design-brede opleidingscommissie aangevuld met 'kleinere en directere instrumenten' zoals de MIA-eigen alumni-enquête en een wekelijks spreekuur, waarop de opleiding veel sneller kan reageren. De informele insteek werkt dankzij de kleinschaligheid van de opleiding goed en effectief. Het auditpanel vindt de combinatie van formeel en informele kwaliteitszorg sterk.

Weging en Oordeel (goed)

Het auditpanel signaleerde bij de MIA een kwaliteitscultuur: de wil om continu te verbeteren. Voorts signaleerde het panel, dat de opleiding regelmatig en systematisch op verschillende manieren de kwaliteit van de opleiding evalueert met relevante stakeholders. De MIA doet dat in een gezonde balans van formele evaluaties (aansluitend bij de kwaliteitsplannen op hoger aggregatieniveau) en informele, weinig bureaucratische evaluaties en metingen, waarop men snel kan reageren. Het panel hoopt dat de MIA deze balans weet te behouden en drukt de waardering hiervoor uit in het oordeel 'goed' voor deze standaard.

Standaard 14: De uitkomsten van de evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan de realisatie van de doelen.

Bevindingen

Het panel heeft geconstateerd, dat bij de MIA uitkomsten uit diverse evaluaties daadwerkelijk leiden tot zinvolle verbetermaatregelen. Enkele voorbeelden die dit onderschrijven:

- Na de uitkomsten uit de NSE en MIA-eigen evaluaties, is de MIA om de tafel gegaan met studenten om die uitkomsten te bespreken en beter te duiden. Dit leidde tot het versnellen van het terugkoppelen van feedback naar studenten en tot een efficiëntere inrichting van het digitale dossier waardoor studenten producten van verschillende vakken nu in één omgeving inleveren, wat dubbel werk scheelt.
- Op basis van uitkomsten uit alumnionderzoek en evaluaties met studenten en docenten bleek dat de toelatingsprocedure scherper kon en dat de ingangseisen voor jaar 2 duidelijker geformuleerd moesten worden. Dat is ook gebeurd.

Daarnaast zijn er ook aspecten die continu op de verbeteragenda staan. De opleiding spreekt in haar kritische reflectie van 'lange en duurzame verbetertrajecten'. Het betreft dan zaken die, omdat de opleiding nog jong is, nog doorontwikkeld, verstevigd of beter in de opleiding verankerd moeten worden. 'Werkplekieren' is zo'n aspect, dat reeds in de TNO als aandachtspunt benoemd werd en dat in de praktijk continue monitoring en aanscherping behoeft (en ook krijgt, zo constateert het panel). De begeleiding hierbinnen is geïntensiveerd (er zijn meer uren toegekend aan de begeleiding en er zijn afspraken gemaakt over de kwaliteit die verwacht wordt), en nu wil de MIA o.a. de leerresultaten en de persoonlijke groei van de student beter in beeld brengen en sturen. Dat lijkt het panel zinvol, ook ter legitimering van de keuze voor het werkplekieren.

'Integrale toetsing' is ook onderwerp van zo'n continu verbetertraject. In 2014-15 wordt de integrale beoordeling los gemaakt van het vak Design & proces (nu zat dat beide in de 'Endterm'), zodat het ontwerpen in Design & proces wordt beoordeeld en in de integrale beoordeling alle eindkwalificaties aan bod komen. 'Het integreren van onderzoek en ontwerpen' en 'de regisserende rol van de ontwerper' worden op een zelfde manier stapje-voor-stapje geëvalueerd en verbeterd.

Het auditpanel ziet dat de MIA op pragmatische wijze al werkende weg zinvolle thema's oppakt die direct aansluiten bij realisatie van de opleidingsdoelen.

Ook kreeg het panel, voorbeelden aangedragen van 'quick fixes' die zonder onnodige bureaucratie leiden tot verbetermaatregelen. Het betrof dan bijvoorbeeld het functioneren van een docent, die nadat de tegenvallende evaluatie door de studieleiding met hem zijn besproken, zijn lessen heeft verbeterd en dit ook open met de studenten besprak. Het komt soms ook voor dat in een semester de afstemming van lessen niet optimaal is, en ook dan, zo meldden de studenten, wordt er direct ingegrepen en komt er een oplossing.

Weging en Oordeel (goed)

De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden er aantoonbaar toe dat de opleiding daar waar noodzakelijk, verbetermaatregelen treft om haar doelen te realiseren. Het panel kreeg hier goede voorbeelden van, naar aanleiding van formele evaluaties en als snelle interventies op informele informatie. Dit bewijst dat er sprake is van een werkende systematiek.

Van een aantal inhoudelijke thema's, dat is opgepakt in lange duurzame verbetertrajecten zijn reeds de eerste verbeteringen zichtbaar. Het panel vertrouwt er, gezien de werkende systematiek, dan ook op dat deze thema's goed afgerond zullen worden.

Het panel komt op basis van het voorgaande op het oordeel 'goed' voor deze standaard.

Standaard 15: Bij de interne kwaliteitszorg zijn de volgende partijen actief betrokken: opleidingscommissie, examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en afnemend beroepenveld.

Bevindingen

Het auditpanel constateert dat de MIA haar stakeholders actief betreft op formele en/of informele wijze al naar gelang de ontwikkelfase van de opleiding daar om vraagt. Ter illustratie: het evaluatief contact met het *werkveld* was tijdens de eerste ontwikkeljaren van de MIA intensief en liep vooral via vele informele kanalen, later werd dat formeler via de werkveldonderzoeken bijvoorbeeld en nu gaat de MIA een duurzame structuur opzetten met werkveldpanels als raadgevend orgaan (waaruit men tevens experts kan benutten in het onderwijs en bij het beoordelen).

Alumni worden betrokken via de Alumnimonitor en via intensieve contacten die de MIA (o.a. facebook community) met haar alumni onderhoudt. Dat die band goed is, blijkt uit het feit dat alumni nog regelmatig iets doen voor de opleiding. Een presentatie van hun werk bijvoorbeeld, het aanwezig zijn op voorlichtingsdagen en het bezoeken van de symposia en buitenschoolse excursies die de MIA organiseert.

Studenten vullen na elk semester onderwijsbeoordelingen in. Ook worden studenten via de NSE jaarlijks op een meer algemeen niveau om hun mening gevraagd. De opleiding is zich terdege bewust van het feit dat met een klein aantal respondenten (de MIA is maar een kleine opleiding) de NSE een minder 'stabiel' beeld levert dan bij grote opleidingen. Daarom zijn er aanvullende tevredenheidsmetingen bij studenten. De NSE fungeert volgens de opleiding prima als een indicator voor de gemaakte prestatie-afspraken op instellingsniveau.

De School of Design heeft een eigen Opleidingscommissie (OC). In deze OC heeft geen MIA-student zitting. Dat heeft te maken met de bezettingsruimte van dit gremium dat op 'school'-niveau is ingestoken. Het auditpanel vindt dat jammer, maar is ervan overtuigd dat de *docent* die MIA in de OC vertegenwoordigt dit goed vorm geeft. Zij stemt te voren met studenten af en koppelt de OC-uitkomsten naar hen terug, zo bleek uit het auditgesprek met studenten. De MIA is aanvullend op de OC een informeel platform aan het opzetten. Het panel vindt dat een goed initiatief.

Docenten lieten in de audit duidelijk merken zich zeer betrokken te voelen. Met hen zijn er regelmatig evaluatiegesprekken en vanaf komend jaar doen de medewerkers ook mee aan het HKU-medewerkertevredenheidsonderzoek. De betrokkenheid uit zich ook in initiatieven van het personeel op het gebied van intervisie en team-teaching (zie standaard 9).

De relatie tussen de MIA en de examencommissie is prima. De examencommissie staat dichtbij, weet wat er speelt en wordt regelmatig door de MIA benut als 'vraagbaak', dus meer dan als louter formeel orgaan. Vanaf dit studiejaar gaat de Examencommissie ook een tweejaarlijkse check en analyse op de kwaliteit van het eindwerk uitvoeren (dit jaar uitgevoerd door BOOK).

Weging en Oordeel (goed)

De MIA zit 'dicht op' haar stakeholders, zo bleek uit gesprekken met studenten, alumni en werkveld en betreft hen actief, waarbij formele en informele kwaliteitszorg elkaar aanvullen. Voornoemde stakeholders, maar ook docenten en de examencommissie gaven in de gesprekken aan zich ook echt betrokken te voelen bij de kwaliteit van de MIA. Omdat het panel die feitelijke aanwijsbare, maar juist ook die door stakeholders *ervaren* betrokkenheid belangrijk vindt, beoordeelt het standaard 15 met een 'goed'.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 16: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen Toetssysteem

Het toetsplan van de MIA valt onder het toetsplan HKU Design en is door het CvB vastgesteld als onderdeel van het MIA Onderwijs- en Examenreglement (OER). Daarin staan onder meer de uitgangspunten voor het toetsen en beoordelen, de beoogde eindkwalificaties, de mogelijke toetsvormen, de procedures en de afspraken die rond toetsing en kwaliteitsborging gelden.

Uitgangspunten en inrichting toetssysteem

Doel van het toetsen is enerzijds om het niveau van de student te bepalen ('meet'-functie) en anderzijds om de student met feedback te ondersteunen in zijn ontwikkeling en ontwerpproces (didactische functie). De MIA wil haar studenten hiermee bovendien leren (zich) zelf te beoordelen in woord en geschrift, om na afronding van de master als 'ingewijde' in de praktijk te kunnen functioneren.

Het panel ziet dat de MIA haar systeem inrichtte passend bij bovengenoemde doelen.

Het 'meten' gebeurt in twee vormen: 1) Gedurende de semesters met meetmomenten in de vorm van opdrachten, zoals een interieurontwerp, een bouwkundige tekening, een essay of betoog waarbij de student moet aantonen de leerdoelen uit het specifieke onderdeel behaald te hebben. Het panel heeft diverse toetsen en opdrachten ingezien en acht die passend bij de geformuleerde doelstellingen. 2) Halverwege en aan het eind van elk semester wordt in de 'Midterm' en de 'Endterm' gemeten of de student zich voldoende ontwikkelt op de integrale doelen, de student presenteert daartoe zijn ontwerp en de gevolgde onderzoeks- en ontwerpprocessen. De 'Endterm' levert een summatief oordeel, bij de Midterm gaat het om een formatieve meting, bedoeld om de student feedback te geven over de voortgang. Feedback is verweven in het gehele onderwijsprogramma. Op alle bijeenkomsten worden het proces en de keuzemomenten daarin besproken en wordt feedback uitgewisseld. Studenten herkennen dit en waarderen dit. Het panel heeft in de aanwezige toetsdossiers ook goede voorbeelden van uitgebreide feedback gezien richting studenten. Het panel trof bij de Midterms mooie voorbeelden van integrale feedback en zag ook uitgebreide feedback bij de Researchpaper.

In het toetsplan zijn regels vastgelegd omtrent toetsresultaten. De MIA werkt niet met cijfers maar met de schalen onvoldoende, voldoende, goed en zeer goed. Alleen bij de laatste Endterm wordt een cijfer gegeven. Het kan zijn dat bij een groepsopdracht het resultaat voldoende is, maar dat de individuele student een onvoldoende scoort voor zijn inzet. Ook kan het gebeuren dat een student een Endterm positief afsluit, terwijl hij op een onderdeel nog onvoldoende heeft gescoord en reparatie nodig is.

De student behaalt per studieonderdeel een vastgesteld aantal studiepunten. Aan de Endterm zijn per semester vervolgens ook 2 EC's verbonden. In het gesprek hierover met de opleiding is de keuze voor deze verdeling niet 100% helder voor het voetlicht gekomen. Tussen het doel de student een iteratief onderzoekend ontwerpproces te laten doorlopen en dit integraal te beoordelen en de verdeling van de studiepunten in kleine eenheden signaleert het panel een spanning. Dit geldt met name in het afstudeersemester, waar door de beoordeling van losse eenheden het geheel soms uit het oog wordt verloren. Het eerder in dit rapport aangehaalde voorbeeld over de koppeling van researchpaper en onderzoekstool is hierop van toepassing (zie ook verderop onder de kop 'Bevindingen gerealiseerd niveau').

Bij de beoordeling van Work & world (werkplekleren) wordt vooral afgegaan op het portfolio, dat een inhoudelijke reflectie van de student bevat op wat hij geleerd heeft plus een urenverantwoording, en een bezoek van de begeleidende docent. Het auditpanel pleit ervoor het inhoudelijk deel gestructureerder vast te laten leggen door studenten en hier wellicht strengere eisen aan te stellen met betrekking tot welke inhoudelijke elementen dit moet bevatten en de vereiste diepgang. Het panel begrijpt dat dit goed wordt gemonitord vanuit de opleiding, maar vindt ook dat dit in het kader van transparantie voor derden navolgbaar moet zijn.

Voor studenten blijken de beoordelingscriteria en de regels hieromtrent helder. De criteria zijn in de modulehandleidingen inzichtelijk gemaakt en studenten melden in de audit doorgaans goed te weten waarop ze beoordeeld worden. Een onderzoek hiernaar vanuit de MIA bevestigt dit beeld. De kwaliteit van feedback is volgens de studenten prima. Bij de Mid- en Endterm is dat altijd schriftelijk, maar mondelinge toelichting vragen kan altijd. Desgevraagd kwamen er van studenten wel enkele punten die volgens hen beter kunnen: de beoordeling door de docent is naar hun idee soms gekleurd door de achtergrond van de docent en soms duurt het lang voordat de schriftelijke feedback er is. Overigens signaleren studenten wel verbetering. Het panel concludeert met genoegen dat de studenten over het algemeen heel tevreden zijn over de praktijk van het toetsen en beoordelen.

Het afstuderen verschilt qua opzet niet wezenlijk van de andere drie semesters. De student studeert af met een ruimtelijk ontwerp dat zich verhoudt tot een sociaalmaatschappelijk vraagstuk en werkt dat uit tot 'Definitief Ontwerp'-niveau. In de modulehandleiding is, naast de leerdoelen en de beoordelingscriteria helder opgenomen waar de 'go no-go' momenten plaats vinden, hoe de student ondersteuning en expertise kan inzetten etc.

De begeleidende ontwerpdocent beoordeelt het werk vanuit Design & proces. Studenten schrijven daarnaast een researchpaper, waarbij de thematiek een nauwe relatie heeft met het ontwerp(onderzoek) en waar zowel nationale als internationale bronnen voor zijn geconsulteerd. De docent Society & context en een tweede lezer beoordelen dit onderzoeksonderdeel als zijnde een zelfstandige publicatie. In de 'Endterm'-presentatie van semester 4 moet de student aantonen integraal aan alle MIA-eindtermen te voldoen en boven de materie uit te stijgen aan de hand van een presentatie van het ontwerpresultaat en het gevolgde ontwerp- en onderzoeksproces.

Gedurende het gehele traject van afstuderen houden studenten een procesverslag bij. Dit wordt niet beoordeeld, het heeft als doel dat de stappen in het proces gevolgd kunnen worden door de docenten, de opdrachtgever en in sommige gevallen door externen. Het panel geeft als suggestie mee dit verslag onderdeel te maken van het afstuderen en dat expliciet te benutten bij het zichtbaar maken van de koppeling van onderzoek en ontwerpen.

Bij het finale examen (= Endterm 4) beoordeelt een commissie van docenten, studieleider en een extern deskundige het niveau van het ruimtelijk ontwerp (esthetisch, functioneel, technisch en in materiaal), de researchpaper en de brede, contextuele onderbouwing van het eindwerk. De student presenteert het werk, de commissie stelt aanvullende vragen en in een besloten vergadering komt zij tot een eindoordeel op de integrale doelen.

Het panel heeft een aantal 'Endterm'-presentaties bijgewoond en stelt vast dat in de praktijk inderdaad beoordeeld wordt op alle eindkwalificaties. Voor studenten die in de Endterm bijvoorbeeld te weinig lieten zien van hoe hun onderzoek het ontwerp beïnvloedde, betekende dat dat zij een onvoldoende kregen en op een later moment dit alsnog aan dienden te tonen. Het panel vond een presentatie van een kwartier per persoon (en een kwartier voor vragen uit de commissie) wel aan de krappe kant om dit goed te beoordelen. Het panel nam daarentegen wel waar dat er in het intern overleg bij de beoordeling wel ruim de tijd per student werd genomen indien er twijfel was bij een lid van de beoordelingscommissie.

Het panel ziet dat de opleiding bij de Endterm een beoordelingsformulier met criteria direct ontleend aan de eindkwalificaties benut en invult, dat naar de student gaat. Daaronder ligt een scoreformulier waarop tijdens de commissievergadering bijgehouden wordt hoe men tot de uiteindelijke score komt per eindkwalificatie en hoe dit leidt tot het eindcijfer. Het panel constateerde dat de formulieren van 2012-13 meer feedback bevatten dan die van 2013-14. Dat bleek te verklaren vanuit het feit dat de MIA tot en met 2012-13 Design & proces en de Endterm tegelijk beoordeelde, terwijl vanaf studiejaar 2013-14 de Endterm is losgekoppeld van het ontwerp. In 2013-14 is voor Design & proces de feedback dan ook eigenstandig, het panel heeft gezien dat die feedback inhoudelijk en zinvol is. Het panel vindt dat er meer aandacht moet zijn voor de beoordelingsformulieren van studenten die de Endterm herkansen, die formulieren vond het panel summier.

De examencommissie

De MIA valt onder een in 2013 na een reorganisatie opgezette School of Design-brede examencommissie. Het is het panel duidelijk gebleken dat deze commissie professioneel is opgezet en voldoende wordt gefaciliteerd vanuit de HKU (en goed wordt ondersteund vanuit BOOK). Alle benoemde leden zijn geschoold voor het vervullen van de taken. De commissie maakte op het panel de indruk 'in control' te zijn en opereert onafhankelijk en taakbewust. De commissie zwengelt pro-actief borgingskwesties aan. De examencommissie staat nu ook veel dichterbij de opleiding dan hiervoor het geval was. Zo was zij aanwezig bij de scholingsdag voor MIA-docenten over toetsing, om zo voeling met de praktijk van de opleiding te krijgen. De commissie rapporteert aan het CvB op basis van haar jaarverslag (dat ten tijde van de audit nog niet gereed was).

De commissie handelt lopende zaken omtrent bezwaren, vrijstellingen etc. af en daarnaast speelt zij een zowel reactieve als proactieve rol bij borging van het niveau van toetsing maar ook bij het adviseren van de opleiding over het OER bijvoorbeeld. Dat is vastgelegd in de jaaragenda, net als het volgen van de toetspraktijk door het bijwonen van examens. Vanaf komend studiejaar gaat de commissie ook een eigenstandig oordeel van het eindniveau bepalen, dit jaar voerde BOOK dat nog uit. De examencommissie is van mening dat het toetsstelsel van de MIA, hoewel jong en nog in steeds in ontwikkeling, voldoende functioneert. Via toets-trainingen wordt de staf verder geschoold, wat past in de huidige focus van de HKU op bevoegdheid van het personeel. De examencommissie stelt dat het beoordelen van de 'Endterm' in semester 4 eveneens voldoende zekerheid biedt, omdat de beoordeling geschiedt in een grote commissie, waarin de beoordeling van iedere student uitgebreid besproken wordt. Het panel deed bij het auditdeel in juni 2014 dezelfde waarneming.

Borgingsmechanismen in de opleiding

Het auditpanel constateert dat de MIA wat betreft borging door de jaren heen 'de touwtjes strakker aantrekt'. Enkele voorbeelden van hoe men- naast de reeds genoemde taken en activiteiten vanuit de examencommissie- de kwaliteit van toetsing borgt:

- De continue aandacht voor het steeds preciezer uitwerken van leerdoelen en de bijbehorende beoordelingscriteria.
- Het inzetten van een brede beoordelingscommissie met daarin vanaf 2012-13 ook een adviserend extern deskundige bij de Mid- en Endterms.
- Design & proces wordt beoordeeld door meer dan 1 docent vanaf 2013-13.
- Steeds meer scheiden van begeleiden en beoordelen. Zo is Design & proces vanaf 2013-14 losgekoppeld van de Endterm. In de Endterm beoordeelt een 'onafhankelijke' commissie of de student de integrale doelstellingen bereikt heeft.
- Het inzetten van een tweede lezer ten behoeve van intersubjectieve beoordeling voor de researchpaper per studiejaar 2014-15.
- Het laten onderzoeken van het eindniveau door BOOK in 2014.
- Aandacht voor training/scholing van docenten op het gebied van toetsen, beoordelen en feedback geven.

Het panel stelt vast, dat veel modules worden beoordeeld door de begeleidend docent. Het panel vindt het goed om te zien dat in toenemende mate een meer-ogen-beleid wordt toegepast, zeker voor een kleine opleiding als de MIA met informele relaties tussen student en docent is dat een goede zaak.

Oordeel panel

Resumerend: het panel acht het beoordelingssysteem dat uit een combinatie bestaat van reguliere en integrale toetsing en waarin feedback van grote waarde is voor de ontwikkeling van de student inhoudelijk passend bij de doelstellingen van de MIA. Het panel signaleert voorts dat er in het kader van borging goede activiteiten plaatsvinden, maar ook dat er ruimte is voor verdere ontwikkeling, bijvoorbeeld bij Work & world en in het afstudeerseizoen.

Bevindingen gerealiseerd niveau

Functioneren in de praktijk

De MIA reflecteert in feite continu met het werkveld op het functioneren van studenten in de praktijk (tijdens en na de studie) . Via de docenten die allen in de beroepspraktijk werken, met werkgevers van studenten (o.a. architectenbureaus), met opdrachtgevers van projecten (Prinses Maximafonds, gemeentes, musea) en met alumni, waarmee de MIA goed contact onderhoudt.

Recent voerde de MIA een onderzoek uit onder alumni waaruit bleek dat 80% een passende baan in de interieursector heeft gevonden (45% daarvan heeft een zelfstandige praktijk), o.a. bij ontwerp-, en architectenbureaus. Het panel vernam van de werkveldvertegenwoordigers dat de MIA-studenten gewaardeerd worden om hun onderzoekende geest en maatschappelijk engagement. Hierin onderscheiden zij zich van bijvoorbeeld TU-ontwerpers en lopen zij voorop bij de ontwikkelingen in de beroepspraktijk. Thema's worden 'zachter': verder weg van het industriële gedachtengoed, aldus het werkveld, waardoor de behoefte aan goede onderbouwing vooraf en aan metingen achteraf toeneemt. Daar past de researchkant van de MIA heel goed bij. Als algemeen ontwikkelpunt noemden de werkveldvertegenwoordigers, zoals al eerder vermeld, dat de communicatie van de MIA studenten gedurende de ontwerprocessen nog verbeterd kan worden.

Afgestudeerden zeggen dat zij door de MIA "zien dat er door de focus op onderzoek en maatschappelijke kwesties meer te halen valt, in die zin dat je eigen opdrachten kunt genereren". Een aantal alumni heeft na de MIA een minor omgevingspsychologie gevolgd en twee alumni verkregen een subsidie om onderzoek uit te voeren naar de ruimtelijke beleving van crematoria. Dat zijn prima voorbeelden van hoe de invloed van de MIA zichtbaar wordt in de professionele praktijk. Het panel stelt tevreden vast dat het werkveld het profiel van de MIA herkent in de afgestudeerden en dat is een mooi compliment voor de opleiding.

Oordeel van het panel over gerealiseerd niveau

Het auditpanel heeft van vijftien studenten het eindwerk-dossier beoordeeld, met daarin de Midterm-presentatie met feedback, de Research paper met beoordeling, de Endterm-presentatie met beoordeling en bij herkansende studenten het aanvullend beoordelingsformulier. In juni 2014 heeft een (substantieel) deel van het panel van vier van de vijftien studenten de Endterm-presentatie en de daaropvolgende vergadering van de beoordelingscommissie bijgewoond. Aanvullend heeft het panel van drie gekozen studenten alle Mid- en Endterm-presentaties gezien en een selectie van studieproducten, waaronder enkele onderzoekstools en praktijkportfolio's.

Wat betreft de tussentijdse toetsen is het panel tevreden over het aangetroffen niveau. Op het gebied van bouwkundige uitwerkingen vond het panel dit soms wel wat aan de magere kant.

Een aantal bevindingen van het panel betreffende het eindniveau:

- Er ligt veel kwaliteit besloten in het onderzoekende vermogen van de studenten. Dat is bij nadere bestudering ook terug te zien in deze stukken. Dit kan beter zichtbaar gemaakt worden en beter gekoppeld worden aan het ontwerp en daardoor ook beter meegenomen worden in de beoordeling.
- In de researchpaper komt het uiteindelijke ontwerp wel aan bod, maar een kritische reflectie op de vraag in hoeverre onderzoek en ontwerp elkaar in een iteratief proces beïnvloed hebben blijft veelal onderbelicht.
- Er wordt gestreefd naar de ontwikkeling van een definitief ontwerp, toch blijft de techniekant hiervan moeilijk te beoordelen, aangezien de noodzakelijke informatie hierover ontbreekt in de eindpresentatie en in de paper.
- Het panel heeft de indruk dat de invloed van de opdrachtgever ertoe leidt dat de ontwerpen een hoog realistisch gehalte hebben, waardoor deze niet direct een innovatieve of verrassende indruk maken. Het panel vindt het in dit kader dan ook goed dat de opdrachtgever geen beslissende stem heeft in de beoordeling van het ontwerp.
- De eigen signatuur van de student zou sterker naar voren mogen komen in de presentatie van de Endterm (dit is mogelijk te koppelen aan voornoemd punt).
- Er lijken bepaalde vormvereisten voor de Endterm-presentatie te zijn waardoor mogelijk de eigen signatuur van de student minder uit de verf kwam. De presentaties zijn wel goed vormgegeven en overtuigend.

Het bepalen van het eindniveau was niet eenvoudig, omdat het masterniveau niet in één product ligt besloten. In de fysieke en digitale presentaties van de Endterm was het masterniveau niet altijd evident te herkennen, maar door ook zaken als de research paper en enkele onderzoekstools hierbij te betrekken ontstond een vollediger beeld van het gerealiseerde eindniveau. Het panel raadt de opleiding aan de rijkdom van wat de student produceert beter zichtbaar te maken. Vervolgens zou het panel heel graag meer aandacht zien voor de daadwerkelijk kennisvermeerdering die verder gaat dan het eigen project. En ook de eigen signatuur van elke student zou sterker naar voren mogen komen in de presentatie van de Endterm.

Wat betreft de beoordelingen: globaal genomen kon het panel zich hierin vinden, maar het was voor het panel niet altijd exact na te gaan hoe die beoordelingen tot stand waren gekomen. Het panel miste daarvoor te veel van het proces van de student. De opleiding kon dit in de audit motiveren en het is ook te begrijpen vanuit de opbouw van het eindsemester in verschillende onderdelen. Het panel raadt de MIA toch aan aandacht te houden voor een goed navolgbare verslaglegging van de Endterm, ook ten behoeve van derden (visitatiecommissies, examencommissie etc.).

Weging en Oordeel (voldoende)

Het panel is van mening, dat de MIA het masterniveau van de afgestudeerden realiseert via een inzichtelijk toets- & beoordelingsproces waarbinnen de MIA telkens via opdracht gebonden en integrale toetsen meet of de student de vereiste kwalificaties (competenties) heeft verworven. Feedback speelt in dit proces een belangrijke rol. Een rol die de opleiding ook al voldoende vervult, maar die, net als de borging nog verdere ontwikkeling verdient, ook in het kader van transparantie en verantwoording van de beoordelingen. Daarom volstaat het panel met de kwalificatie 'voldoende' voor het systeem van toetsen en beoordelen.

Op basis van eigen onderzoek van vijftien eindwerken komt het panel tot de conclusie, dat de beoogde eindkwalificaties op een aanvaardbare wijze worden gerealiseerd. Hiervoor was het wel nodig dat het panel de verschillende onderdelen uit het eindsemester als 'spreekwoordelijke puzzelstukken' bij elkaar zocht. Het auditpanel beveelt de MIA aan de 'rijkdom' die achter het ontwerp ligt in de vorm van onderzoek en onderzoekstools veel beter zichtbaar te maken door deze met elkaar te verbinden.

Het panel beoordeelt beide hoofdonderdelen van standaard 16 (het systeem van toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties) als voldoende. Het eindoordeel over standaard 16 is dan ook 'voldoende'.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel trof een nog jonge zich ontwikkelende opleiding aan, met een deskundig en zeer bevlogen docententeam dat sterke banden heeft met de beroepspraktijk en dat, mede aan de hand van een goed gestructureerd programma, studenten inderdaad opleidt tot gekwalificeerde professionals die in staat zijn te opereren op het masterniveau dat in de beoogde eindkwalificaties besloten ligt.

Op grond van de beslisregels van de NVAO komt het panel tot het eindoordeel 'voldoende' voor de hbo-masteropleiding Interieurarchitectuur van de HKU.

6. AANBEVELINGEN

Het panel geeft de opleiding graag de volgende aanbevelingen en overdenkingen mee:

Onderzoek

- Het panel signaleerde dat er in het onderwijs van de MIA veel kennis wordt gegenereerd, maar dat daar veel meer mee gedaan kan worden. Panelaanbeveling: Analyseer de in huis gegenereerde kennis en benoem thema's of richtingen voor kennisontwikkeling en maak tijd/ruimte om de relevante kennis uit de projecten te destilleren.
- Creëer in de informatievoorziening de mogelijkheid om op een eenvoudige manier de onderzoeksresultaten van door andere studenten uitgevoerd onderzoek en ontwikkelde 'onderzoeks-tools' in te zien, dat zou voor de MIA, gezien de ambities omtrent onderzoek, van grote meerwaarde kunnen zijn.
- Ontsluit zinvolle onderzoeksresultaten ook richting de beroepspraktijk, bijvoorbeeld in een database.
- Een verbinding met een ontwerp-gericht lectoraat zou volgens het panel een meerwaarde leveren bij verdere ontwikkeling van onderzoekend ontwerpen.
- Herformuleer de tekst in sommige opdracht/modulebeschrijvingen. Het bleek dat in het onderwijs integraler wordt gewerkt dan soms in die beschrijvingen was verwoord. Het panel trof in zo'n beschrijving bijvoorbeeld 'eerst aantal weken onderzoek, gevolgd door aantal weken ontwerp', terwijl 'parallel ontwikkelen' of 'pendelen tussen' daar veel meer passend zijn bij de onderwijspraktijk.
- Bouwtechnieken (bijvoorbeeld materiaalonderzoek) kunnen meer benut worden als 'generatieve motor' (aanjager) bij het onderzoeken en ontwerpen.
- Mogelijk kan de aan de MIA verbonden omgevingspsycholoog als coördinator van de onderzoekslijn, een rol spelen bij het bundelen van individuele resultaten uit de studentenprojecten, om zo de opgeleverde kennis te bestendigen.

Internationalisering

- Expliciteer de visie op internationalisering en verwerk dit in de eindkwalificaties.
- Tips voor vergroting aandeel internationalisering in het programma: Het programma laat het nu amper toe om naar het buitenland te gaan, benut eventueel de zomer voor buitenlandse stages. Uitwisselingstrajecten, excursies en een nadrukkelijker reflectie op de context buiten de eigen landgrenzen zouden een waardevolle toevoeging zijn.

Overig en overdenkingen

- Het panel beveelt aan de volledige digitaliseringsslag rondom portfolio's spoedig af te ronden.
- Het panel doet de suggestie om publieke interieurs naast of vanuit het private te bekijken.
- Het panel doet de suggestie om naast de veelal grootschalige projecten die nu aan bod komen, ook eens kleinere complexe projecten als ontwerp-casus te bekijken.
- Het panel beveelt aan meer aandacht te hebben voor het materialiseren van de eindwerken en voor de technische uitwerking. De tactiliteit en de nabijheid van materialen, eigen aan interieurarchitectuur, werken innovatie in de hand.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Hogeschool voor de Kunsten Utrecht hbo-masteropleiding Interieurarchitectuur – MIA voltijd	
Onderwerpen / Standaarden	Oordeel
Beoogde eindkwalificaties	
Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties	Goed
Programma	
Standaard 2. Oriëntatie programma	Goed
Standaard 3. Inhoud programma	Voldoende
Standaard 4. Vormgeving programma	Goed
Standaard 5. Instroom programma	Goed
Standaard 6. Studeerbaarheid programma	Goed
Standaard 7. Omvang en duur programma	Voldaan
Personeel	
Standaard 8. Doeltreffendheid personeelsbeleid	Voldoende
Standaard 9. Kwalificaties personeel	Goed
Standaard 10. Omvang personeel	Goed
Voorzieningen	
Standaard 11. Huisvesting en materiele voorzieningen	Goed
Standaard 12. Studiebegeleiding en informatievoorziening	Voldoende
Kwaliteitszorg	
Standaard 13. Periodiek evalueren	Goed
Standaard 14. Evalueren en verbetermaatregelen	Goed
Standaard 15. Betrekken van partijen bij interne kwaliteitszorg	Goed
Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	
Standaard 16. Toetsen en eindkwalificaties	Voldoende
Algemeen eindoordeel	Voldoende

BIJLAGE II Opleidings specifieke eindkwalificaties

De 8 landelijke competenties zijn:

1. Creërend vermogen; de student kan vanuit een eigen idee en visie een concept ontwikkelen voor een ruimte en dat concept tot realisatie brengen;
2. Onderzoekend vermogen de student ontwikkelt vakinhoudelijke kennis, inzichten en vaardigheden gebaseerd op eigen toegepast onderzoek;
3. Vermogen tot samenwerken de student kan in een samenwerkingsverband een actieve bijdrage leveren aan de totstandkoming van een product of proces;
4. Omgevingsgerichtheid de student is in staat om verbanden te leggen tussen het eigen werk en dat van anderen en tussen het eigen werk en het publiek;
5. Kritische reflectie de student kan het eigen werk en dat van anderen beschouwen, analyseren, duiden en beoordelen;
6. Communicatief vermogen de student kan een opdracht verwerven en interpreteren, effectief het werk presenteren en toelichten en erover onderhandelen met opdrachtgevers en andere betrokkenen;
7. Vermogen tot groei en vernieuwing de student kan het vakmanschap, de persoonlijke invulling van de beroepssituatie -en zijn of haar artistieke verdere ontwikkelen en verdiepen;
8. Organiserend vermogen de student kan een inspirerende en functionele werksituatie voor zichzelf opzetten en in stand houden.

Beoogde eindkwalificaties van HKU MIA zijn:

1. Onderzoeken en onderbouwen:
 - kennis verdiepen, vaardigheden opdoen en inzichten verwerven op het brede terrein van het user-centered ontwerpen;
 - zich door onderzoekend te werken zelfstandig verder verdiepen in complexe actuele vraagstukken op het terrein van publieke interieurs, inclusief vraagstukken waarnaar nog niet eerder onderzoek is gedaan en waarover nog weinig informatie beschikbaar is;
 - leren de resultaten van eigen onderzoek te integreren in de beroepspraktijk en te onderbouwen met steekhoudende argumenten;
 - een kritische houding leren innemen en kennis verwerven van en bewustzijn over de (inter) nationale context van de interieurarchitectuur en de brede sociaal-maatschappelijke context.
2. Ontwerpen en uitvoeren:
 - vanuit een eigen signatuur nieuwe interieurarchitectonische ontwerpen en toepassingen leren ontwikkelen, en hiervoor zelfstandig experimenten uitvoeren;
 - leren vanuit onderzoek vertaalslagen te maken naar ontwerpvoorstellen, in het kader van bouwen aan een ruimtelijke identiteit;
 - onderzoek, conceptvorming en ontwerpprocespunten geïntegreerd toepassen in uitgewerkte ontwerpen met 'een verhaal' dat communiceert en recht doet aan de behoeften en wensen van gebruikers(groepen);
 - komen tot een (artistiek en technisch) uitvoerbaar interieurarchitectonisch ontwerp met inachtneming van de regelgeving.
3. Communiceren en presenteren:
 - leren communiceren en samenwerken in diverse beroeps- en teamrollen;
 - leren communiceren met verschillende gebruikersgroepen, een divers publiek, spelers in het veld en opdrachtgevers;
 - artistieke, reflectieve en professionele bekwaamheden leren integreren in de verschillende rollen die een interieurarchitect kan vervullen in projecten;
 - regie leren voeren op ontwerpproces, in nauwe wisselwerking met actuele ontwikkelingen in en opdrachten uit het beroepenveld;
 - overbrengen van ideeën en oplossingen die ten grondslag liggen aan het ontwerp en hiervoor steekhoudende argumenten aanvoeren.
4. Innoveren en ondernemen:
 - Vanuit een maatschappelijk bewustzijn initiatieven ontwikkelen om nieuwe velden te ontginnen;
 - een zelfsturend en zelfreflectief vermogen ontwikkelen waarmee zij zich bewust kunnen positioneren en profileren in het beroepenveld;
 - zich verder kunnen ontwikkelen met live long learning-mogelijkheden;
 - zeer gericht opdrachten en projecten acquireren en uitvoeren, waarbij een combinatie en toepassing van zeer specifieke kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes op diverse terreinen vereist is.

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma

STUDIELASTTABEL MASTER INTERIOR ARCHITECTURE 2014 - 2015

<div style="text-align: center;">30 EC's</div> SEMESTER 1 INSTRUMENTEEL			<div style="text-align: center;">30 EC's</div> SEMESTER 2 VERDIEPING IN CONTEXT			<div style="text-align: center;">30 EC's</div> SEMESTER 3 POSITIONEREN			<div style="text-align: center;">30 EC's</div> SEMESTER 4 PERSOONLIJKE PROFILERING		
Design & Proces	ontwerpopdracht #01	5 EC's	ontwerpopdracht #02	5 EC's	ontwerpopdracht #03	5 EC's	ontwerpopdracht #04	7 EC's			
Society & Context	Theorievorming over ontwerpen in publieke sector in sociaal-maatschappelijke context	2 EC's	Theorievorming gebruikers/opdrachtgevers publieke sector in context	2 EC's	Theorievorming gebruikers/opdrachtgevers marktgerichte sector in context	2 EC's	Research paper	4 EC's			
Research & Method	Tools en methodieken, omgevingsanalyse en gebruikersonderzoek	3 EC's	Toepassing R&M	3 EC's	Uitwerking R&M	3 EC's	Eigen R&M model	2 EC's			
Presentation & Communication	Presentatietechniek	3 EC's	Communicatie tools	3 EC's	beeldend en ondernemend	3 EC's	Persoonlijke profilering	3 EC's			
Studies & Skills	Techniek en visualiseren I	3 EC's	Techniek en visualiseren II	3 EC's	Technieken visualiseren III	3 EC's	Integratie techniek en visuals	3 EC's			
Personal Development	Coaching	1 EC's	Coaching	1 EC's	Coaching	1 EC's	Coaching	1 EC's			
Work & World	werken in praktijk/ tools en instrumenten	8 EC's	werken in praktijk/ cases bespreken	8 EC's	werken in praktijk/ leren van elkaar	8 EC's	werken in praktijk/ ondernemerschap en innovatie	8 EC's			
open curriculum			VRUJE RUIJTE	1 EC's	VRUJE RUIJTE	1 EC's					
intensive programme	kick-off/introductie workshops en lezingen	3 EC's	workshops en lezingen	2 EC's	workshops en lezingen	2 EC's					
Towards Spatial Identity	ENDTERM	2 EC's	ENDTERM	2 EC's	ENDTERM	2 EC's	ENDTERM	2 EC's			

BIJLAGE IV Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Uitgebreide Opleidingsbeoordeling t.b.v. masteropleiding Interieur Architectuur - Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Inzet panelleden		6 juni	12 december
Mw. Anja Dirks	Werkvelddeskundige	aanwezig	aanwezig
Mw. Leen Scholiers	Vak/werkvelddeskundige	aanwezig	aanwezig
Dhr. Remko van der Lugt	Vakdeskundige	Niet aanwezig	aanwezig
Dhr. Willem van Raaijen	Voorzitter	aanwezig	aanwezig
Mw. Isabel Friederichs	Studentlid	Niet aanwezig	aanwezig
Mw. Hanneke Bleijs	Secretaris	aanwezig	aanwezig

DAG 1 6 juni 2014	
10.30	<ul style="list-style-type: none"> Aankomst panel HKU medewerker paraat voor evt toelichting
10.30-11.30	<ul style="list-style-type: none"> Kennismaking Bekijken documenten
11.30-12.00	Student 5, Laura Agterberg
12.00-12.30	Student 6, Sabine Schleimer
12.30-13.00	Student 7, Denise Damme
13.00-13.30	Student 8, Melissa van Rijnbeek
13.30-14.00	Lunch + bekijken documenten
14.00-14.30	Gesprek docenten over eindbeoordeling studenten bijwonen
14.30-15.00	<ul style="list-style-type: none"> Intern overleg panel bekijken documenten
15.00-16.00	Bijwonen overleg studieleiding + feedback naar studenten

DAG 2, 12 december 2014			
Tijd	Gesprekspartners	Audit panel	Onderwerpen
08.30	Inloop & ontvangst panel		
08.30 -09.30		audit panel	vooroverleg
09.30- 10.15	Directie HKU Design en studieleider <ul style="list-style-type: none"> Marinda Verhoeven-Spek <i>Directeur HKU Design</i> Arlette Kerkhoff <i>Studieleider MIA</i> Lou van Rossum <i>Directeur locatie IBB-iaan</i> 	audit panel	<ul style="list-style-type: none"> Strategisch beleid, visie, missie (MVS) Ontwikkelingen in het werkveld / relatie beroepenveld Marktpositie / positionering & profilering Internationale focus Visie op toegepast onderzoek / lectoraat & kenniskring Kwaliteitszorg Personeelsbeleid / Scholing Resultaten / Onderwijsrendement Kwaliteitsdocumenten
10.15 -10.30			- intern overleg

DAG 2, 12 december 2014

Tijd	Gesprekspartners	Audit panel	Onderwerpen
10.30 –11.15	Docenten <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tanja van der Laan <i>Interieurarchitect, Research & Method, lid OC</i> ▪ Bob Witman <i>Journalist, Society & Context</i> ▪ Lies Willers <i>Ruimtelijk ontwerper, Design & Proces</i> ▪ Olav van den Brekel <i>Interieurarchitect, Work & World</i> ▪ Loyda van der Vlist <i>Communicatietrainer, Presentation & Communication</i> ▪ Martijn Elzinga <i>Architect, Studies – bouwkunde</i> ▪ Roy Letterlé <i>Technisch ontwerper, Studies – visualisaties</i> 	audit panel	Inhoudelijk opleidingskader en curriculum <ul style="list-style-type: none"> ▪ Curriculumontwikkeling, -evaluatie en -bijstelling in het algemeen ▪ Kenmerken en samenhang van het programma (ook aansluiting instroom – propedeuse) ▪ Praktijkcomponenten ▪ Internationalisering ▪ studieloopbaanbegeleiding / Studeerbaarheid, studielast ▪ Relatie met / input van beroepenveld ▪ Ontwikkelingen beroepsdomein ▪ Toetsen en beoordelen ▪ Professionele ruimte / scholing ▪ werkdruk
11.15 –11.45	leerlijn Research & Methods <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tanja van der Laan <i>Docent, MA interieurarchitect</i> ▪ Irene Müller <i>docent, MA ruimtelijk ontwerper, innovator</i> ▪ Fiona de Vos <i>docent, PhD omgevingspsycholoog, adviesonderzoek</i> ▪ Arlette Kerkhof <i>Studieleider MIA</i> 	Audit panel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ visie op onderzoek ▪ Toegepast onderzoek ▪ Profesionalisering
11.45 –12.45	1ste jaars <ul style="list-style-type: none"> ▪ Joanne van Vreeswijk-Hoevers ▪ Iris Wierda ▪ Tessa Post-De Groof ▪ Tom Marcelis 2de jaars studenten <ul style="list-style-type: none"> ▪ Isabelle Bronzwaer ▪ Sterre Troostheide 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kwaliteit docenten ▪ Informatievoorziening ▪ Aansluiting vooropleiding / toelating ▪ Toetsen en beoordelen ▪ Studiebegeleiding (incl. buitenschoolse component / stages) ▪ Studeerbaarheid / studielast ▪ Materiële voorzieningen ▪ Afstuderen
12.45 –13.15	Lunch	audit panel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ intern overleg ▪ bestudering documenten ter inzage
13.15 –13.45	Rondleiding	audit panel	Verificatie algemene en opleidingsspecifieke voorzieningen (denk aan: mediatheek, ateliers etc, ICT-voorzieningen, studentvolgsysteem)
13.15 –13.45 Parallel	Open spreekuur	audit panel	eveneens beschikbaar voor: bestudering documenten ter inzage
13.45 –14.25	Examencommissie <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sandra Verheem <i>Voorzitter examencommissie HKU Design</i> ▪ Marcel Ponjee <i>Lid examencommissie Design</i> ▪ Annette Heinen <i>Lid examencommissie Design</i> 	audit panel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Taken en rollen van de examencommissie ▪ Bevoegdheden, ook met het oog op de Wet Versterking Besturing ▪ Relatie tot het management ▪ Kwaliteitsborging toetsen en beoordelen ▪ (Relatie tot de) toetscommissie ▪ Kwaliteitsborging afstudeerders

DAG 2, 12 december 2014			
Tijd	Gesprekspartners	Audit panel	Onderwerpen
14.25 –14.55	Kwaliteitszorg <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jacob Oostwoud Wijdenes <i>Beleidsmedewerker Bureau Onderzoek, Onderwijs en Kwaliteitszorg HKU</i> ▪ Paulien Oosterhuis <i>Onderwijskundige HKU Design, kwaliteitszorg</i> ▪ Wies Harmeling <i>Docent Personal Development MIA</i> 	Deel-panel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evaluatie van resultaten ▪ Maatregelen tot verbetering ▪ Betrekken van medewerkers, studenten, alumni, werkveld ▪ monitoring & verantwoording
parallel		Deel-panel	Documenten inzien
14.55 –15.00	minipauze		- intern overleg
15.00-15.45	Alumni en Werkveld (eventueel parallelle sessie). Alumni <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mees Hurkmans (2010-2012) ▪ Sander Buijs (2010-2012) ▪ Rosanne Talle (2011-2013) ▪ Sanne van Middelaar (2012-2014) ▪ Denise Damme (2012-2014) ▪ Elsa Leenstra (2012-2014) Werkveld <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gerrit Vos Interieurarchitect, <i>Eigenaar Workshop of Wonders</i> ▪ Wouter Fris <i>Managing director Ddock</i> ▪ Bert de Munn <i>Interieurarchitect en partner De Munnik, De Jong , Steinhauer Architecten</i> ▪ Wouter Valkenier <i>Eigenaar en architect Studio Valkenier</i> ▪ Dennis Christmas <i>Bestuurder Prinses Máxima Centrum voor Kinderoncologie</i> 	Deel-panel	<u>Gespreksonderwerpen Werkveld:</u> contacten met opleiding over onder andere: actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - andere wensen vanuit het werkveld – eigen inkleuring opleiding - stage en begeleiding – onderzoekscomponent – niveau <u>Gespreksonderwerpen Alumni:</u> o.a. kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - functioneren in de praktijk of vervolgopleiding
15.45 –16.00	Bepaling pending issues		intern overleg
16.00 –16.15	Pending Issues (iedereen beschikbaar)		
16.15 –17.15	Intern beraad		intern overleg
17.15 –17.45	Terugkoppeling		Terugkoppeling aan betrokkenen

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende voltijd-opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van 22 november 2011. Daarin staan de standaarden vermeld waarop een auditpanel zich bij de uitgebreide opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de opleiding.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geleidingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een onderwerp 'onvoldoende', 'voldoende', 'goed' of 'excellent' scores. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs, 22 november 2011'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

- Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1 of 16 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een onvoldoende bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste de standaarden 1, 3, 6, 9, 13, 14, 15 en 16 als 'goed' worden beoordeeld.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste de standaarden 1, 3, 6, 9, 13, 14, 15 en 16 als 'excellent' worden beoordeeld.

BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten

- Kritische reflectie opleiding;
- Organigrammen;
- Domeinspecifiek referentiekader en de eindkwalificaties (Rapport Ruimte voor verdieping, WAT, NR etc);
- Schematisch programmaoverzicht + studielasttabel;
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docent(en) en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER 12/13 en 13/14;
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
 - differentiatie in graad uitgedrukt in % van het totaal.
- Overzicht van de contacten met het werkveld en samenwerkingsrelaties;
- Samenvatting en analyse recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie;
- Verslagen overleg in relevante commissies / organen;
- Documentatie over student- en docenttevredenheid (waar aanwezig, MTO op schoolniveau was nog niet uitgevoerd);
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, onderzoekstools, assessments, portfolio's e.d.) doorgaans met beoordelingen;
- Handboeken en overig studiemateriaal;
- Toetskader en Toetsplan;
- Onderwijsbeleidsplan;
- Notitie Onderzoek;
- Notitie Werkplekieren;
- Verslag Check eindwerk MIA:
- Personeels(beleid)plan;
- Voorzieningenplan;
- Kwaliteitsagenda (concept);
- Beleidsplan ten aanzien van de toegankelijkheid en studeerbaarheid voor studenten met een functiebeperking;
- Overzichtslijst van *alle* afstudeerwerkstukken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid);
- Het auditpanel heeft van de volgende studentnummers het eindwerk bestudeerd⁹:

Studentnr	afstudeerjaar	Studentnr	afstudeerjaar	Studentnr	afstudeerjaar
1950173	12-13	2070218	12-13	2120929	13-14
2112962	12-13	2106279	12-13	2121439	13-14
2116446	12-13	2050574	13-14	2081533	13-14
2116583	12-13	2070503	13-14	2124725	13-14
2115013	12-13	1870340	13-14	2124839	13-14

⁹ Om redenen van privacy zijn hier uitsluitend de studentnummers weergegeven. Namen van de afgestudeerde studenten en de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het panel.

BIJLAGE VI Overzicht auditpanel

Samenstelling, expertise en korte functiebeschrijvingen (cv's) van voorzitter, leden en secretaris.

Panelleden	Expertise - audit - kwaliteitszorg	Expertise - onderwijs	Expertise - werkveld	Expertise - vakinhoud	Expertise - internationaal	Expertise - studentzaken
Dhr. Drs.W. G. van Raaijen voorzitter	x					
Mw. L.A.A.M. Scholiers deskundige	x	x	x	x	x	
Mw. Ir. A.J. Dirks deskundige			x	x	x	
Dhr. Dr. Ir. R. van der Lugt Onderwijs/onderzoeks- deskundig		x	x			
Mw. I. Friederich studentlid						x
secretaris Mw. H. Bleijs	x					

Korte functiebeschrijvingen

De heer Van Raaijen is senior adviseur en partner bij de Hobéon Groep, treedt veelvuldig op als lead-auditor in auditpanels voor accreditaties in het hoger onderwijs en is regelmatig panellid voor audits in het voortgezet onderwijs, bij Openbare Bibliotheken, Kunsteducatie en in de Monumentenzorg.

Mevrouw Scholiers volgde een pedagogische opleiding en is opgeleid tot interieurarchitect aan de Hogeschool voor Wetenschap en Kunst, Dep Architectuur Sint Lucas Gent. Ze was o.a. docent en opleidingshoofd van de bacheloropleiding Interieurarchitectuur, inmiddels is ze programmadirecteur Interieurarchitectuur voor dezelfde hogeschool, die inmiddels onder de KU Leuven valt.

Mevrouw Dirks rondde haar Bachelor of Design 'with honours' af aan de HKU en vervolgens haar Master Architectuur aan de TU Delft. Ze voerde diverse interieur gerelateerde ontwerpprojecten uit, is sinds 2010 eigenaar van een eigen architectenbureau en is bestuurslid van de Bond voor Nederlandse Interieurarchitecten (BNI) en neemt deel in de commissie Interieur voor de beroepservaring bij het Bureau Architectenregister (BA).

De heer Van der Lugt studeerde Maritieme Technology aan de TU Delft, behaalde een master certificate in 'Creativity and innovation' en promoveerde binnen Industrieel Ontwerpen aan de TU Delft op het gebied van ontwerptools en momenteel is hij lector Co-design aan de Hogeschool Utrecht.

Mevrouw Friederichs is in juli 2013 afgestudeerd aan de hbo-bacheloropleiding Interieur Architectuur van Artez te Zwolle.

Mevr H. Bleijs NVAO gecertificeerd secretaris 2010

Op 24-09-14 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de hbo-masteropleiding Interieurarchitectuur van de HKU onder nummer 002925.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van de NVAO. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende tenminste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling -anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het Evaluatiebureau-, die een volstrekt onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl